

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Кафедра загальної, вікової та педагогічної психології

**ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З КУРСУ
«ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

**для магістрів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальностей 014 Середня освіта, 017 Фізична культура і спорт**

Житомир, 2022

УДК 37.015.3:378(075.8)

Т 36

Рекомендовано до друку Вченою Радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол №10 від 24 червня 2022р.).

Рецензенти:

Ставицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики Рівненського державного гуманітарного університету

Висідалко Н.Л. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології вищої школи Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова

Тичина І.М. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології, декан соціально-психологічного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка

М 54

Тестові завдання з курсу «Психологія педагогічної діяльності»/ Укладачі: Л.П. Бутузова, О.О. Стахова / Житомир, 2022. – 100 с.

Тестові завдання з освітньої компоненти «Психологія педагогічної діяльності» складено за структурно-логічною схемою підготовки магістрів педагогічних спеціальностей різних предметних спрямувань. Вони охоплюють всі змістові модулі, визначені освітньо-професійною програмою.

У методичному посібнику представлено тематичні питання та завдання тестового контролю та самоконтролю знань здобувачів магістерського рівня вищої педагогічної освіти з психології діяльності та особистості педагога. Подано різнорівневі завдання для самоперевірки та контролю засвоєних компетенцій здобувачів магістерського рівня вищої педагогічної освіти.

УДК 37.015.3:378(075.8)

© Л. П. Бутузова, О.О. Стахова, 2022

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
Розподіл годин освітньої компоненти	6
Тема 1: Предмет, завдання та методи психології педагогічної діяльності.....	7
Тема 2: Психологічна характеристика професійної діяльності педагога	16
Тема 3: Професійне становлення педагога та формування психологічних компетенцій вчителя-фахівця.....	25
Тема 4: Вчитель як суб'єкт педагогічної діяльності.	25
Тема 5: Розвиток педагогічних здібностей.....	41
Тема 6: Психологічні засади педагогічного спілкування та управління.	51
Тема 7: Психологічні основи педагогічної взаємодії.....	51
Тема 8: Психологічні засади педагогічної майстерності та педагогічної культури.....	61
Тема 9: Збереження та зміцнення психічного здоров'я учасників педагогічної взаємодії.....	76
Тема 10: Психологічні засади вирішення конфліктів у педагогічній діяльності.	85
Література з курсу.....	92

ПЕРЕДМОВА

Інтеграція України у загальноєвропейський освітній простір актуалізує питання адаптації національних закладів вищої освіти до європейських критеріїв, механізмів і методів оцінювання якості професійної підготовки студентів. Виникає необхідність у новому підході до вимірювання знань майбутніх фахівців та створенні умов для широкого впровадження інструментально-вимірювальних технологій оцінки освітніх досягнень. Відтак, дедалі популярнішим в Україні стає тестовий контроль знань, умінь і навичок майбутнього фахівця.

Характерна для тестування велика кількість питань, що пред'являються за обмежений час, дає можливість охопити широку сферу інформації, а також зафіксувати рівень стійкості знань у процесі їх актуалізації в умовах часового дефіциту й нестандартної постановки питання.

Наведені у даному збірнику тестові завдання орієнтовані на визначення досягнутого рівня знань студентів-магістрантів спеціальностей галузі знань 01 Освіта / Педагогіка з курсу “Психологія педагогічної діяльності”, який має на меті озброєння здобувачів вищої освіти системою знань про предмет зазначеної освітньої компоненти, перш за все психологічні особливості організації та реалізації педагогом професійної діяльності, формування його професійних компетенцій, закономірності становлення професійно-педагогічної ідентичності, прийоми та засоби збереження й зміцнення психічного здоров'я усіх учасників навчально-виховного процесу, шляхи вирішення конфліктних ситуацій у різних площинах педагогічної взаємодії.

Посібник побудовано за принципом програмованої перевірки знань з усіх логічно пов'язаних між собою розділів психології педагогічної діяльності. До нього увійшли тестові завдання, кожне з яких передбачає вибір лише одного із запропонованих п'яти варіантів відповідей. Звернення здобувачів вищої освіти до тестування з даної освітньої компоненти дозволить кожному з них перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал, що вивчається, та які питання вимагають до себе більш пильної, ретельної уваги.

Таким чином, не абсолютизуючи можливості тестування на фоні використання інших видів навчально-методичної роботи, ми вважаємо, що у разі грамотного, професійного підходу до розробки та застосування тестів вони можуть стати не просто способом контролю знань, але й невід'ємною частиною педагогічної системи, що об'єктивно оцінює та стимулює роботу студентів і викладачів.

Інтеграція України у загальноєвропейський освітній простір актуалізує питання адаптації національних закладів вищої освіти до європейських критеріїв, механізмів і методів оцінювання якості професійної підготовки

студентів. Виникає необхідність у новому підході до вимірювання знань майбутніх фахівців та створенні умов для широкого впровадження інструментально-вимірювальних технологій оцінки освітніх досягнень. Відтак, дедалі популярнішим в Україні стає тестовий контроль знань, умінь і навичок майбутнього фахівця.

Характерна для тестування велика кількість питань, що пред'являються за обмежений час, дає можливість охопити широку сферу інформації, а також зафіксувати рівень стійкості знань у процесі їх актуалізації в умовах часового дефіциту й нестандартної постановки питання.

Наведені у даному збірнику тестові завдання орієнтовані на визначення досягнутого рівня знань студентів-магістрантів спеціальностей галузі знань 01 Освіта / Педагогіка з курсу “Психологія педагогічної діяльності”, який має на меті озброєння здобувачів вищої освіти системою знань про предмет зазначеної освітньої компоненти, перш за все психологічні особливості організації та реалізації педагогом професійної діяльності, формування його професійних компетенцій, закономірності становлення професійно-педагогічної ідентичності, прийоми та засоби збереження й зміцнення психічного здоров'я усіх учасників навчально-виховного процесу, шляхи вирішення конфліктних ситуацій у різних площинах педагогічної взаємодії.

Посібник побудовано за принципом програмованої перевірки знань з усіх логічно пов'язаних між собою розділів психології педагогічної діяльності. До нього увійшли тестові завдання, кожне з яких передбачає вибір лише одного із запропонованих п'яти варіантів відповідей. Звернення здобувачів вищої освіти до тестування з даної освітньої компоненти дозволить кожному з них перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал, що вивчається, та які питання вимагають до себе більш пильної, ретельної уваги.

Таким чином, не абсолютизуючи можливості тестування на фоні використання інших видів навчально-методичної роботи, ми вважаємо, що у разі грамотного, професійного підходу до розробки та застосування тестів вони можуть стати не просто способом контролю знань, але й невід'ємною частиною педагогічної системи, що об'єктивно оцінює та стимулює роботу студентів і викладачів.

Розподіл годин освітньої компоненти

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Всього	У тому числі				У тому числі				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальні	Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Індивідуальні
Модуль I. Психологія педагогічної діяльності.										
Предмет, завдання та методи психології педагогічної діяльності.	10	2	2	6	-	10	-	-	10	-
Психологічна характеристика професійної діяльності педагога.	10	2	-	8	-	10	2	-	8	-
Професійне становлення педагога та формування психологічних компетенцій вчителя-фахівця.	10	-	2	8	-	10	-	2	8	-
Вчитель як суб'єкт педагогічної діяльності.	7	2	2	3	-	5	-	-	5	-
Розвиток педагогічних здібностей .	7	2	2	3	-	7	2	-	5	-
Психологічні засади педагогічного спілкування та управління.	7	2	2	3	-	7	-	2	5	-
Психологічні основи педагогічної взаємодії.	5	-	2	3	-	5	-	-	5	-
Психологічні засади педагогічної майстерності та педагогічної культури.	4	-	-	4	-	6	-	-	6	-
Збереження та зміцнення психічного здоров'я учасників педагогічної взаємодії.	16	2	2	12	-	15	-	-	15	-
Психологічні засади вирішення конфліктів у педагогічній діяльності.	14	-	4	10	-	15	-	-	15	-
Разом за модулем 1	90	12	18	60		90	4	4	82	
Усього годин	90	12	18	60		90	4	4	82	

* Виконання ІНДЗ (ПОЗ) здійснюється за рахунок годин на самостійне опрацювання.

Тема 1: Предмет, завдання та методи психології педагогічної діяльності

План

1. Психологія педагогічної діяльності як психологічна галузь.
2. Зв'язок психології педагогічної діяльності з іншими науками.
3. Теоретичні та прикладні завдання психології педагогічної діяльності та функції.
4. Педагогічна діяльність в освітянському просторі: тенденції сучасності.
5. Характеристика методів психології педагогічної діяльності.
6. Психологічний аналіз діяльності педагога.

Основні поняття	анкетування, бесіда, біографічний метод, експеримент, експертне оцінювання, інтенсифікація педагогічної діяльності, інтерв'ю, метод аналізу процесу та продуктів діяльності, оптимізація педагогічної діяльності, педагогічна діяльність, педагогічна психологія, проєктивні методики, психологія педагогічної діяльності, референтометрія, самоспостереження, соціометрія, спостереження, тестування.
------------------------	--

Література:

Основна література: 1, 2, 5, 11, 13, 20, 28, 36, 37.

Додаткова література: 13, 15, 19, 20, 25, 27, 28, 29, 39, 46, 59.

І рівень

завдання на вибір однієї вірної відповіді

1. Предметом психології педагогічної діяльності є:
 - а дослідження психологічних закономірностей професійної діяльності педагога, його психіки та особистості;
 - б дослідження педагогічних методів діяльності
 - в дослідження психології учнів;
 - г дослідження розвитку психіки в онтогенезі;
 - д дослідження закономірностей формування у школярів творчого мислення (здібностей), становлення особистості.
2. Як пов'язані між собою «психологія педагогічної діяльності» та «педагогічна психологія»? Оберіть один з варіантів:
 - а це одна й та ж галузь;
 - б «психологія педагогічної діяльності» охоплює ширше коло досліджуваних феноменів;
 - в перша фактично розвинулася з другої в окрему психологічну галузь і є її розділом, який активно розвивається в сучасних умовах;
 - г це абсолютно різні галузі психології;
 - д «психологія педагогічної діяльності» стосується усіх, хто виховує дітей, а «педагогічна психологія» - лише педагогів.
3. Розробка психологічних основ оптимізації процесу гармонійного

розвитку особистості, активне формування психічних процесів і властивостей особистості - це одне із завдань:

- а соціальної психології;
- б педагогічної психології;
- в загальної психології;
- г спеціальної психології;
- д порівняльної психології.

4. Психологія педагогічної діяльності як психологічна галузь тісно НЕ пов'язана з:

- а соціальною психологією;
- б педагогічною психологією;
- в філософією;
- г математичною статистикою;
- д кібернетикою.

5. Педагогічна діяльність – це:

- а діяльність персоналу школи;
- б професійна цілеспрямована активність дорослих членів суспільства;
- в діяльність людей, які здійснюють вплив на дітей щодня;
- г стихійні та цілеспрямовані впливи на підростаюче покоління;
- д діяльність будь-кого, хто вимушений вчити та виховувати інших.

6. Серед видів педагогічної діяльності знайдіть зайвий:

- а організаторська;
- б комерційна;
- в виховна;
- г самоосвітня;
- д навчальна.

7. Окремі освітні, навчальні, розвиваючі та виховні впливи становлять:

- а суть педагогічної діяльності;
- б її засоби;
- в її умови;
- г педагогічних здібностей;
- д її результати.

8. Яке з завдань належить до теоретичних завдань психології педагогічної діяльності?

- а планування навчально-виховного процесу;
- б нейтралізація негативного соціального впливу на дітей;
- в упровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес;
- г з'ясування впливу вікових криз на процес навчання і виховання;

д розробка психологічних компетенцій та формування компетентностей педагогів.

9. Яке з завдань належить до прикладних завдань психології педагогічної діяльності?

- а вплив на процес навчання і виховання вікових, еволюційних, революційних та ситуаційних змін;
- б вивчення мотивів навчання учнів;
- в дослідження умов, які забезпечують оптимізацію міжособистісної взаємодії педагогів з суб'єктами педагогічної діяльності;
- г співвідношення інтелектуальних та особистісних змін розвитку вихованців;
- д оптимізація дитячих та учнівських форм спілкування.

10. Розробка психологічних основ оптимізації процесу педагогічної діяльності, активне формування психологічних компетентностей сучасного педагога - це одне із завдань:

- а соціальної психології;
- б психології педагогічної діяльності;
- в загальної психології;
- г спеціальної психології;
- д порівняльної психології.

11. Методологічна основа вітчизняної психології педагогічної діяльності, за якою психіку і свідомість, їх формування і розвиток треба вивчати в різних формах предметної діяльності людини. Вчені розглядають психіку і свідомість як особливі форми предметної діяльності, похідні від її зовнішніх практичних форм. Це:

- а діяльнісний підхід;
- б індивідуальний підхід;
- в принцип єдності свідомості і діяльності;
- г провідна діяльність;
- д диференційований підхід.

12. Використання прихованих резервів в педагогічному процесі при мінімальних затратах сил вчителя й отриманні максимальних результатів – це.....педагогічної діяльності:

- а ідеалізація;
- б оптимізація;
- в інтенсифікація;
- г централізація;
- д кульмінація.

13. Визначення умов переходу вчителя від репродуктивного рівня

педагогічної діяльності до творчого рівня – це.....педагогічної діяльності:

- а ідеалізація;
- б оптимізація;
- в інтенсифікація;
- г централізація;
- д кульмінація.

14. Функція психології педагогічної діяльності, яка передбачає з'ясування методологічних засад (закономірностей, чинників, умов) педагогічної діяльності:

- а синтезуюча
- б теоретико-пізнавальна
- в прогностична
- г прикладна
- д контрольна

15. Функція психології педагогічної діяльності, яка передбачає співвіднесення особистісно зорієнтованої парадигми з практикою педагогічної діяльності:

- а синтезуюча
- б теоретико-пізнавальна
- в прогностична
- г прикладна
- д контрольна

16. Функція психології педагогічної діяльності, яка передбачає формування конструктивності навчання і виховання, способів управління процесом становлення особистості:

- а синтезуюча
- б теоретико-пізнавальна
- в прогностична
- г прикладна
- д контрольна

17. Функція психології педагогічної діяльності, яка передбачає систематизацію знань інших наук про становлення особистості (філософія, педагогіка, соціологія) та галузей психології (соціальна психологія, експериментальна психологія, психологія індивідуальних відмінностей, історія психології тощо) з метою реалізації диференційованого підходу до суб'єктів навчання і виховання:

- а синтезуюча
- б теоретико-пізнавальна

- в прогностична
- г прикладна
- д контрольна

18. Функція психології педагогічної діяльності, яка передбачає вироблення практичних рекомендацій для реалізації педагогічного впливу на розвиток особистості:

- а синтезуюча
- б теоретико-пізнавальна
- в прогностична
- г прикладна
- д контрольна

19. З якою метою у психологічному дослідженні експериментатор висуває гіпотезу? Гіпотеза висувається, щоб:

- а ретельно дотриматися оформлення подальших результатів дослідження;
- б визначити напрям наукового пошуку;
- в правильно оформити протокол експерименту;
- г при наукових дослідженнях такі правила;
- д немає правильної відповіді.

20. Який з названих компонентів є невід'ємною частиною організації психолого-педагогічного дослідження?

- а визначення предмету та об'єкта дослідження
- б формулювання гіпотези дослідження;
- в формування вибірки досліджуваних;
- г підбір методик;
- д всі відповіді правильні.

21. Які з наведених емпіричних методів мають найширше застосування у психології педагогічної діяльності:

- а спостереження й аналіз продуктів діяльності людини;
- б моделювання і метод тестів;
- в експеримент, бесіда і анкетування;
- г спостереження і експеримент;
- д близнюків метод.

22. Стандартизована методика психологічних вимірювань; обмежене в часі психологічне випробування, призначене для діагностики і вимірювання індивідуально-психологічних відмінностей. Використовується як основний метод психодіагностичного обстеження у психології. Це:

- а анкета;

- б експеримент;
- в соціометрія;
- г тест;
- д референтометрія.

23. В якому з визначень подано характеристики формувального експерименту:

- а метод психологічного дослідження, що полягає у виявленні та констатації наявного рівня психічного прояву;
- б метод дослідження, який використовують з метою виявлення і вивчення певних змін у розвитку психіки в умовах цілеспрямованого впливу експериментатора на досліджуваних;
- в метод, за допомогою якого вивчаються психічні процеси і стани;
- г метод, який використовується виключно для планування стратегії емпіричного дослідження;
- д вірна відповідь відсутня.

24. Метод опосередкованого вивчення психічної діяльності людини у результаті реєстрації різних проявів психіки (висловлювань, міміки, жестів, виразних рухів та ін.) і фізіологічних змін в організмі. Він є методом пасивного дослідження. Він не розрахований на створення умов, необхідних для викликання досліджуваних психічних явищ, і активне втручання дослідника в їх перебіг. Це метод:

- а біографічний;
- б моделювання;
- в експеримент;
- г тестування;
- д спостереження.

25. Спосіб дослідження, діагностики, корекції і проектування життєвого шляху особистості, який почав розвиватися на початку ХХ ст. і обмежувався описом етапів життя історичних осіб. У сучасній психології його використовують для вивчення особистості в контексті історії і перспектив розвитку її індивідуальності. Це метод:

- а метод аналізу продуктів діяльності;
- б метод експертних оцінок;
- в метод близнюків;
- г біографічний метод;
- д організаційний метод.

26. Метод емпіричного дослідження, в якому передбачено оцінювання за певними критеріями певного феномену психології педагогічної діяльності шляхом збору індивідуальних думок людей, дотичних до цієї галузі - це:

- а експеримент;
- б опитування;
- в тестування;
- г метод експертних оцінок;
- д інтерпретаційний метод;

27. Спосіб інтерпретації результатів дослідження психічних явищ, що ґрунтується на аналізі їх походження і розвитку. Передбачає вивчення початкових умов розвитку, вичленування основних стадій, етапів тощо. Про який метод дослідження йдеться?

- а генетичний метод;
- б комплексний метод;
- в лонгітюдний метод;
- г структурний метод;
- д організаційний метод.

28. Цей метод використовують при вивченні одного і того ж контингенту респондентів протягом тривалого відрізка часу, що дає змогу виявити динаміку розвитку їх психіки. Про який метод дослідження йдеться?

- а генетичний метод;
- б комплексний метод;
- в лонгітюдний метод;
- г структурний метод;
- д організаційний метод.

29. У психології педагогічної діяльності використовуються такі методи дослідження:

- а загальнотеоретичні;
- б педагогічної психології;
- в загальної психології;
- г спеціальної психології;
- д порівняльної психології.

30. Психологічний аналіз діяльності педагога передбачає розгляд таких факторів:

- а рівень продуктивності діяльності педагога;
- б мотивацію діяльності педагога;
- в професійно-важливі якості, компетенції та компетентності;
- г цілеспрямованість діяльності та здатність педагога до цілепокладання;
- д всі відповіді вірні.

II рівень

завдання на встановлення відповідності (логічні пари)

31. Встановіть відповідність між методами психологічного дослідження та їх основним призначенням:

1. організаційні	а	пов'язані з порівнянням даних з вихідною гіпотезою: генетичний, системно-структурний;
2. емпіричні	б	пов'язані зі зв'язком вхідних і вихідних параметрів: аналіз, синтез, порівняння, діаграми, графіки;
3. статичної обробки даних	в	пов'язані з метою, стратегією, процедурою: порівняльний, лонгітюдний, комплексний;
4. інтерпретаційні	г	пов'язані з аналізом психології вчителя, учня та емоційного зв'язку між ними;
	д	пов'язані зі збором фактичних даних: експеримент, спостереження, психодіагностичне методи;

32. Вкажіть на характер зв'язку психології педагогічної діяльності з іншими науками:

1. Педагогічна психологія	а	використання термінології, законів, методів дослідження;
2. Педагогіка	б	є фактично розвинутою галуззю одного з її розділів, що стосується психологічних закономірностей діяльності та особистості педагога;
3. Загальна психологія	в	є її науковою теоретичною основою щодо доцільності застосування методів та засобів навчання та виховання
4. Філософія	г	є методологічною основою, використовує вчення про принципи функціонування світу, людини, її мислення;
	д	використання даних про анатоμο-фізіологічний розвиток дітей певного віку.

III рівень

завдання на встановлення правильної послідовності

33. Встановіть хронологічну послідовність етапів формування психології педагогічної діяльності:

- а етап теоретичного обґрунтування в рамках педагогічної психології;
- б етап виокремлення з педагогічної психології;
- в етап експериментального й організаційного становлення;

г етап філософсько-педагогічного/загально-дидактичного розвитку психолого-педагогічних ідей.

34. Встановіть правильну послідовність етапів дослідження у психології педагогічної діяльності:

- а формувальний експеримент;
- б визначення предмету і об'єкту дослідження, постановка мети та завдань, формулювання гіпотези дослідження;
- в контрольний експеримент;
- г констатувальний зріз;
- д формулювання висновків та рекомендацій.

35. Встановіть правильну послідовність складання програми дослідження у психології педагогічної діяльності:

- а формулювання гіпотези дослідження;
- б визначення предмету і об'єкту дослідження;
- в постановка мети та завдань;
- г окреслення основних етапів дослідження;
- д формування вибіркової сукупності.

Тема 2: Психологічна характеристика професійної діяльності педагога

1. Загальне поняття про педагогічну діяльність.
2. Педагогічна діяльність у системі інших видів діяльності.
3. Психологічні особливості діяльності вчителя на сучасному етапі розвитку школи.
4. Психологічна специфіка віково-орієнтованої моделі освітньої діяльності.
5. Функції педагогічної діяльності.
6. Психологічна структура педагогічної діяльності (цілепокладання, мотивація, суб'єктно-об'єктна та суб'єкт-суб'єктна взаємодія, умови, засоби, результат).
7. Основні етапи педагогічної діяльності.

Основні поняття	непрофесійна педагогічна діяльність, професійна педагогічна діяльність, функція педагогічної діяльності; дослідницька, комунікативна, організаторська функції педагогічної діяльності.
------------------------	--

Література:

Основна література: 1, 2, 5, 11, 13, 20, 28, 36, 37.

Додаткова література: 1, 11, 13, 16, 20, 21, 22, 28, 29, 30, 37, 45, 46, 54, 55, 62.

Рівень

завдання на вибір однієї вірної відповіді

- 1. Педагогічна діяльність має таку структуру (компоненти):**
 - а конструктивний, організаторський, комунікативний та диференціальний компоненти;
 - б здібності, комунікативний та конструктивний компоненти;
 - в конструктивний, організаторський, комунікативний та гностичний компоненти;
 - г організаторський, комунікативний, диференціальний та ідентифікативний компоненти;
 - д фінансовий, мотиваційний, комунікативний та виховний компоненти.
- 2. Що з переліченого НЕ входить до складу основних векторів характеристик педагогічної діяльності:**
 - а цілеспрямованість;
 - б предметність;
 - в вмотивованість;
 - г продуктивність;
 - д комунікабельність.
- 3. Які особливості визначають психологічну специфіку педагогічної діяльності в системі інших видів діяльності:**
 - а обмеженість у часі цілих фрагментів педагогічної діяльності;
 - б постійний брак інформації для оптимального прийняття рішення: організації та коригування педагогічної діяльності;

- в здійснюється в системі активні особистісні стосунки, що обумовлює труднощі та напруження;
- г тривале очікування на результати вчительської діяльності;
- д всі відповіді вірні.

4. Психологічна структура педагогічної діяльності найповніше відображена у такому переліку:

- а усвідомлення мети, комунікація, оцінювання;
- б мотивація, викладання, комунікація з колегами та учнями, отримання заробітної плати;
- в перцептивна, комунікативна та інтерактивна сторони спілкування;
- г цілепокладання, мотивація, суб'єктно-об'єктна та суб'єкт-суб'єктна взаємодія, умови, засоби, результат;
- д робота з учнями та батьками, мотиваційний, комунікативний та виховний аспекти діяльності педагога.

5. Психологічна структура педагогічної діяльності представлена у таких ланках (оберіть найповніший перелік):

- а мотиваційно-орієнтувальна, виконавська та контрольна-оцінна;
- б підготовча, комунікативна, оцінювальна;
- в мотивація, викладання, комунікація з колегами та учнями, отримання заробітної плати;
- г перцептивна, комунікативна та інтерактивна;
- д проектувальна, конструктивна, виконавська та керівна;

6. Готовність педагога до діяльності, аналіз вихідної педагогічної ситуації, постановка цілей та задач, психологічне налаштування на урок здійснюється в ході реалізації:

- а виконавської ланки психологічної структури педагогічної діяльності;
- б мотиваційно-орієнтувальної ланки психологічної структури педагогічної діяльності;
- в контрольної ланки психологічної структури педагогічної діяльності;
- г оціночної ланки психологічної структури педагогічної діяльності;
- д правильна відповідь відсутня.

7. Вибір та застосування засобів та способів розв'язання завдань, форм впливу здійснюється в ході реалізації:

- а виконавської ланки психологічної структури педагогічної діяльності;
- б мотиваційно-орієнтувальної ланки психологічної структури педагогічної діяльності;
- в контрольної ланки психологічної структури педагогічної

- діяльності;
- г оціночної ланки психологічної структури педагогічної діяльності;
- д правильна відповідь відсутня.

8. Самоаналіз, оцінювання та контроль власних педагогічних впливів, здійснюваних заходів та здобутих результатів, оцінка рівня продуктивності діяльності характеризує:

- а виконавську ланку психологічної структури педагогічної діяльності;
- б мотиваційно-орієнтувальну ланку психологічної структури педагогічної діяльності;
- в контрольно-оцінну ланку психологічної структури педагогічної діяльності;
- г перцептивної ланки психологічної структури педагогічної діяльності;
- д всі відповіді правильні.

9. Діяльність учителя, яка виявляється в навчально-виховних контактах із учнями, педагогічним колективом, практичним психологом, батьками, громадськістю, - це:

- а організаторська діяльність;
- б конструктивна діяльність;
- в комунікативна діяльність;
- г дидактична діяльність;
- д рефлексивна діяльність.

10. Повсякденна навчальна робота, яка полягає в її плануванні й організації, в доборі ефективних методів і засобів навчання, в активізації розумової діяльності учнів, – це:

- а конструктивна діяльність учителя;
- б дидактична діяльність учителя;
- в гностична діяльність учителя;
- г організаторська діяльність учителя;
- д комунікативна діяльність учителя.

11. Педагогічна функція вчителя, що передбачає його взаємодію з учнем під час обговорення та роз'яснення змісту, формування засвоєння ним знань та практичної значимості предмету становить суть:

- а конструктивна функції учителя;
- б перцептивної функції учителя;
- в інформаційно-навчальної функції учителя;
- г комунікативно-стимулюючої функції учителя;
- д організаційної функції учителя.

12. Ця сторона педагогічної діяльності вчителя виявляється у повсякчасному перетворенні умов, змісту і процесу навчально-виховної роботи, яка спрямовується на те, щоб у будь-яких умовах навчання та виховання були ефективними. Науково-технічний прогрес, необхідність упровадження в навчальну і виховну роботу комп'ютерних технологій, нових технічних засобів навчання, проектування навчання і виховання на ближчу та дальшу перспективи ставить великі вимоги до цієї сторони діяльності вчителя. Яку сторону педагогічної діяльності тут описано?:

- а гностичну;
- б організаторську;
- в конструктивну;
- г дидактичну;
- д комунікативну.

13. Ця сторона педагогічної діяльності вчителя полягає у повсякденній навчальній роботі, в її плануванні та організації, у доборі ефективних методів із засобів навчання, в активізації розумової діяльності учнів. Викладання, облік та оцінка знань потребують від учителя глибокого розуміння вікових та індивідуальних особливостей учнів, щоб досягти можливо більших успіхів при найменшій затраті сил учителя та учня. Яку сторону педагогічної діяльності вчителя охарактеризовано?:

- а гностичну;
- б організаторську;
- в конструктивну;
- г дидактичну;
- д комунікативну.

14. Планування та прогнозування власної пізнавальної діяльності та пізнавальної діяльності учнів – це:

- а дидактична діяльність учителя;
- б гностична діяльність учителя;
- в організаторська діяльність учителя;
- г конструктивна діяльність учителя;
- д комунікативна діяльність учителя.

15. Педагогічна функція, що передбачає відбір та організацію змісту навчальної інформації, проектування діяльності учнів, а також власної викладацької діяльності й поведінки називається:

- а гностична;
- б конструктивна;

- в виховна;
- г організаторська;
- д інтерактивна.

16. Функція педагогічної діяльності, що реалізується через організацію різних видів діяльності учнів, а також власної діяльності і поведінки в процесі безпосередньої взаємодії з учнями, називається:

- а академічна;
- б гностична;
- в організаторська;
- г конструктивна;
- д комунікативна.

17. Оволодіння педагогом кращими зразками, еталонами та рівнем педагогічної діяльності, педагогічного спілкування, професійної поведінки, що забезпечує високі результати навченості, вихованості і розвитку учнів – це:

- а спрямованість педагога;
- б педагогічна рефлексія;
- в педагогічна майстерність;
- г персоналізація;
- д інтеріоризація.

18. Основною метою оцінки вчителем знань учнів є:

- а інформувати учнів про їх успіх або неуспіх в конкретній ситуації;
- б стимулювати і спрямовувати учбово-пізнавальну діяльність учнів;
- в виражати думку вчителя про учня;
- г готувати учнів до ЗНО;
- д звітувати перед батьками та керівництвом про виконану роботу.

19. Репродуктивний рівень продуктивності діяльності вчителя (за Н.В.Кузьміною) характеризується тим, що:

- а вчитель володіє стратегіями наочності знанням, умінням, наукам; вміє формулювати педагогічну ціль, передбачати результат і створювати систему включення учнів в учбово-пізнавальну діяльність;
- б учитель може пристосувати свої повідомлення до особливостей аудиторії;
- в учитель може і вміє розказати іншим те, що знає сам;
- г учитель володіє стратегіями формування необхідної системи знань, умінь і навичок учнів за своїм предметом;
- д педагог володіє стратегіями перетворення свого предмету в засіб

формування особистості учнів, їх потреб у самовихованні, самоосвіті та саморозвитку.

- 20. Рівень продуктивності педагогічної діяльності (за Н.В.Кузьміною), що виявляється у тому, що учитель може пристосувати свої повідомлення до вікових та індивідуальних особливостей аудиторії називається. Це:**
- а репродуктивний рівень;
 - б адаптивний рівень;
 - в локально-моделюючий рівень;
 - г системно-моделюючий рівень;
 - д системно-моделюючий діяльність та поведінку рівень.
- 21. Цей рівень продуктивності педагогічної діяльності (за Н.В.Кузьміною) характеризується тим, що учитель володіє стратегіями формування необхідної системи знань, умінь і навичок учнів за своїм предметом. Це:**
- а репродуктивний рівень;
 - б адаптивний рівень;
 - в локально-моделюючий рівень;
 - г системно-моделюючий рівень;
 - д системно-моделюючий діяльність та поведінку рівень.
- 22. Рівень продуктивності педагогічної діяльності (за Н.В.Кузьміною), що виявляється у тому, що вчитель володіє стратегіями наочності знанням, умінням, наукам; вміє формулювати педагогічну ціль, передбачати результат і створювати систему включення учнів в учбово-пізнавальну діяльність Це:**
- а репродуктивний рівень;
 - б адаптивний рівень;
 - в локально-моделюючий рівень;
 - г системно-моделюючий рівень;
 - д системно-моделюючий діяльність та поведінку рівень.
- 23. Цей рівень продуктивності педагогічної діяльності (за Н.В.Кузьміною) характеризується тим, що педагог володіє стратегіями перетворення свого предмету в засіб формування особистості учнів, їх потреб у самовихованні, самоосвіті та саморозвитку. Це:**
- а репродуктивний рівень;
 - б адаптивний рівень;
 - в локально-моделюючий рівень;
 - г системно-моделюючий рівень;

д системно-моделюючий діяльність та поведінку рівень.

- 24. Виховання, яке виходить із самоцінності особистості, її духовності і суверенності, його організація вимагає спеціальної педагогічної практики, яка б спрямувала розвиток суб'єктивного світу дитини на присвоєння соціальних цінностей і водночас розвивала б творчу самостійність у розв'язуванні складних моральних проблем відповідно до прийнятих у суспільстві норм. Це:**
- а розвиваюче виховання;
 - б особистісно зорієнтоване виховання;
 - в колективно зорієнтоване виховання;
 - г виховання самосвідомості особистості;
 - д групо центричне виховання.
- 25. На цьому етапі педагогічного процесу здійснюється аналіз проробленої роботи та досягнутих результатів:**
- а допідготовчий
 - б підготовчий
 - в основний
 - г підсумковий
 - д постпідсумковий
- 26. На цьому етапі педагогічного процесу вирішуються такі завдання як мета, діагностика умов, прогнозування досягнень, проектування і планування розвитку процесу:**
- а допідготовчий
 - б підготовчий
 - в основний
 - г підсумковий
 - д постпідсумковий
- 27. Цей етап педагогічного процесу включає визначення і роз'яснення мети й завдань майбутньої діяльності; взаємодія педагогів і учнів; використання визначених методів, засобів і форм педагогічного процесу; створення сприятливих умов; здійснення різноманітних заходів стимулювання діяльності школярів; забезпечення зв'язку педагогічного процесу з іншими процесами:**
- а допідготовчий
 - б підготовчий
 - в основний
 - г підсумковий
 - д постпідсумковий

28. Професійна мотивація педагогічної діяльності залежить від:

- а мотивів вибору професії педагога;
- б мотивів, які виявляються у процесі праці вчителя;
- в мотивів удосконалення педагогічної діяльності;
- г мотивації дирекції школи;
- д а, б та в у їх поєднаннях.

II рівень

завдання на встановлення відповідності (логічні пари)

29. Встановіть відповідність між компонентами педагогічної діяльності:

1. Комунікативний	а	полягає в повсякденній навчальній роботі, в її плануванні й організації, в доборі ефективних методів і засобів навчання, в активізації розумової діяльності учнів
2. Гностичний	б	виявляється у повсякденному перетворенні умов, змісту і процесу навчально-виховної роботи
3. Конструктивний	в	виявляється в навчально-виховних контактах із учнями, педагогічним колективом, батьками, громадськістю
4. Дидактичний	г	здійснюється в різноманітних видах організації навчально-виховного процесу
	д	полягає в плануванні пізнавальної діяльності учнів і своєї власної

30. Встановіть відповідність між функціями педагогічної діяльності:

1. Діагностична	а	пов'язана з передачею наукової, світоглядної та морально-етичної інформації
2. Контролююча	б	виявляється в умінні сприймати психічний стан суб'єктів педагогічного процесу
3. Перцептивна	в	виявляється в навчально-виховних контактах із учнями, педагогічним колективом, батьками, громадськістю
4. Інформаційна	г	вивчення особливостей учнів і встановлення рівня їх навченості, розвитку
	д	виявляється в різних способах контролю засвоєння інформації, об'єктивності оцінок, навчанні самоконтролю

31. Встановіть відповідність між функціями педагогічної діяльності:

1. Організаторська	а	пов'язана з формуванням й розвитком

2. Розвивальна	б	вихованців та колективів виявляється у повсякденному перетворенні умов, змісту і процесу навчально-виховної роботи
3. Конструктивно-проектувальна	в	виявляється в навчально-виховних контактах із учнями, педагогічним колективом, батьками, громадськістю
4. Рефлексивна	г	пов'язана із організацією учителем власної діяльності та пізнавальної діяльності учнів
	д	передбачає аналіз педагогічних явищ, власної свідомості та діяльності

III рівень

завдання на встановлення правильної послідовності

32. Встановіть послідовність у рівнях продуктивності педагогічної діяльності:

- а педагог володіє стратегіями навчання учнів, знаннями, навичками з окремих розділів;
- б педагог володіє стратегіями перетворення свого предмету на засіб формування особистості учня, його потреб у самовихованні, самоосвіті, саморозвитку;
- в педагог володіє стратегіями формування необхідної системи знань, навичок, умінь;
- г педагог переказує учням те, що знає сам.

33. Встановіть послідовність етапів педагогічної діяльності:

- а реалізація конкретизованого плану на уроці, виховній годині, позакласному заході – полягає у реалізації плану уроку, виховній годині, визначені рівня навченості, вихованості, розвитку учнів тощо.
- б підсумовування результатів педагогічної діяльності – підведення підсумків із урахуванням досягнення визначної мети та плану.
- в ставлення до себе та план дій як основа активності педагога, рівень якої повинен відповідати складності та характеру дій.
- г постанова мети і попереднє планування дій.

Тема 3: Професійне становлення педагога та формування психологічних компетенцій вчителя-фахівця.

1. Професійне становлення фахівця, проблеми та шляхи розв'язання.
2. Шляхи формування професіоналізму.
3. Професійна компетентність.
4. Психологічні компетенції та компетентності сучасного вчителя.
5. Психологічна готовність педагога до професійної діяльності та його профпридатність (відповідність).
6. Професійна самосвідомість як складова психологічної компетентності педагога.
7. Професіографічна структура особистості педагога (професіограма та психограма).
8. Поняття та процес професійної адаптації вчителя.
9. Професійна адаптація молодого вчителя (до педагогічного колективу, до учнівського колективу, до змісту педагогічної діяльності).
10. Шляхи психологічного самовдосконалення вчителя.
11. Професійна деформація особистості вчителя.

Основні поняття	адаптація професійна, педагогічна кар'єра, компетенція, компетентність, психологічні компетентності педагога, професійні компетентності, самосвідомість професійна, психологічна готовність до педагогічної діяльності, професіограма педагогічної професії, психограма педагогічної професії, профпридатність педагога, педагогічна деформація, педагогічна майстерність.
------------------------	--

Література:

Основна література: 1, 2, 5, 11, 12, 13, 14, 20, 22, 26, 28, 29, 31, 35, 37, 38, 39, 40.

Додаткова література: 3, 6, 12, 13, 15, 19, 20, 21, 22, 25, 28, 29, 30, 38, 39, 47, 49, 57, 58, 59, 62, 63.

І рівень

завдання на вибір однієї вірної відповіді

1. Оберіть визначення поняття «компетентність», яке найповніше розкриває його зміст:

- а завдатки, навички, накопичений досвід;
- б вміння використати знання, навички, досвід на практиці, досягнувши при цьому максимально позитивного результату;
- в володіння методикою, професійна обізнаність у предметі;
- г комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати різні види професійної педагогічної діяльності;
- д процес здійснення власне професійної діяльності.

- 2. Система вимог, які ставляться до тієї чи іншої професії (фізичне здоров'я, характер, воля, ініціатива, знання) - це:**
- а професіограма;
 - б методичні вимоги;
 - в психограма;
 - г професіоналізм;
 - д педагогічні здібності.
- 3. Оберіть правильне визначення терміну «психограма»:**
- а графічне зображення психічних змін, які відбуваються в мозку людини;
 - б перелік вимог, що пред'являються до його особистості, здібностей, майстерності та психолого-фізичних можливостей;
 - в комплекс негативних змін у структурі особистості, що виникають під впливом змісту, організації та умов службової діяльності;
 - г характеристика вимог, що пред'являються професією (спеціальністю) до різних виявів психіки;
 - д психофізичний аналіз, опис і характеристика професійно важливих якостей.
- 4. Індивідуалізований процес пошуку себе та свого професійного покликання в різних ролях з урахуванням своїх реальних професійних можливостей:**
- а професіограма;
 - б професійне становлення;
 - в первинна професіоналізація;
 - г вторинна професіоналізація;
 - д трудова діяльність.
- 5. Динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, особистісних якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність – це:**
- а компетентність;
 - б професіограма;
 - в компетенція;
 - г педагогічна діяльність;
 - д здібності.

- 6. Інтегральна властивість особистості, яка характеризує її прагнення, готовність і здатність реалізувати свій потенціал (знання, уміння, досвід, особистісні якості) для успішної діяльності (в тому числі педагогічної) – це:**
- а компетентність;
 - б професіограма;
 - в компетенція;
 - г педагогічна спрямованість;
 - д здібності.
- 7. Психологічна компетентність педагога включає (оберіть найточніший перелік):**
- а професіограму та психограму;
 - б знання предмету, навички психологічного впливу, педагогічну освіту;
 - в педагогічні знання, уміння та навички, сформовані в ході професійної педагогічної діяльності;
 - г знання психологічних основ викладання навчального предмета, вікових особливостей, психічних станів вихованців, закономірностей сприйняття ними змісту навчального матеріалу та основ психогігієни педагогічної діяльності;
 - д сукупність психолого-педагогічних компетенцій, знань та навичок.
- 8. В якому твердженні найточніше подано співвідношення понять психологічна «компетенція» та «компетентність»:**
- а компетенції виражають готовність до професійної педагогічної діяльності, а компетентність формується безпосередньо при реалізації цих компетенцій у діяльності; компетентність є актуальним проявом компетенції;
 - б це фактично одне й те саме поняття, синоніми;
 - в це протилежні поняття - антоніми;
 - г компетентність формується в професійному педагогічному закладі освіти, а компетенція є маркером успішної діяльності у закладах освіти;
 - д обидва феномени формуються на різних етапах безпосередньої практичної роботи за фахом.

9. Що охоплює психологічний компонент професійної компетентності?

- а готовність, спроможність і потребу жити за традиційними моральними нормами;
- б особистісні та професійно важливі якості: любов до дітей, доброта, альтруїзм, урівноваженість, витонченість, толерантність, рефлексія, людяність тощо;
- в володіння науковими професійно-педагогічними знаннями, здатність реалізувати зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей в учнівської молоді, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві, загальну ерудованість;
- г вміння практично вирішувати педагогічні завдання, фаховий досвід, володіння інноваційними педагогічними технологіями та педагогічним менеджментом на принципах академічної свободи;
- д здатність використовувати психологічні засоби навчання у формуванні оптимальної траєкторії розвитку дитини, організації партнерської взаємодії в освітній діяльності.

10 Наявність у педагога окремих якостей, необхідних для педагогічної діяльності (знань психолого-педагогічних, предмета викладання) – це рівень:

- а творчий;
- б елементарний;
- в базовий;
- г професійний;
- д досконалий.

11 Розвинене у педагога уміння планувати й організовувати педагогічну діяльність, спрямування її на розвиток особистості учня – це рівень:

- а елементарний;
- б професійний;
- в базовий;
- г досконалий;
- д відсутня правильна відповідь.

12 Володіння педагогом основами побудови гуманістично орієнтованих стосунків з учнями, знання предмета і методики його викладання:

- а базовий;
- б творчий;
- в елементарний;
- г досконалий;
- д майстерний.

13 Здатність до здійснення педагогічної діяльності на рефлексивній основі, до виявлення творчості при її організації:

- а професійний;
- б елементарний;
- в базовий;
- г досконалий;
- д творчий.

14 Що НЕ належить до психологічних особливостей професійної діяльності молодого вчителя?

- а відчуває страх, пригніченість;
- б спрямовує зусилля на саме явище, а не на причини;
- в працює з усім колективом, однак не випускає з уваги жодного учня;
- г сприймає кожне завдання окремо, не пов'язуючи з іншими;
- д шукаючи причину, звинувачує інших, посилається на обставини.

15 Яка з характеристик не притаманна вчителю-майстру?

- а вбачає педагогічні завдання у цілісному педагогічному процесі й обирає рішення з орієнтацією на над завдання;
- б вирішує переважно ситуативні завдання;
- в вміє викликати певні психічні стани (самоопанування);
- г вміє передавати ініціативу учням, створювати умови для їхньої активної діяльності;
- д дошукуючись причини, аналізує власну діяльність

16 Компонент професійної компетентності, що виражається в інтересі до педагогічної діяльності, бажанні працювати, свободі творчості, потребі у самоосвіті, саморозвитку - це:

- а змістовий компонент;
- б продуктивний компонент;
- в мотиваційний компонент;
- г виховний компонент;
- д партнерський компонент.

17 Компонент професійної компетентності, що передбачає готовність, спроможність і потребу жити за традиційними моральними нормами:

- а виховний компонент;
- б особистісний компонент;
- в партнерський компонент;
- г моральний компонент;
- д немає правильної відповіді.

18 Володіння науковими професійно-педагогічними знаннями, здатність реалізувати зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей в учнівській молоді, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві, загальна ерудованість – це компонент педагогічної компетентності:

- а змістовий;
- б інформаційний;
- в продуктивний;
- г мотиваційний;
- д особистісний.

19 Вміння практично вирішувати педагогічні завдання, фаховий досвід, володіння інноваційними педагогічними технологіями та педагогічним менеджментом на принципах академічної свободи - це.... компонент педагогічної компетентності:

- а виховний;
- б інформаційний;
- в продуктивний;
- г психологічний;
- д немає правильної відповіді.

20 Партнерський компонент професійної компетентності передбачає:

- а любов до дітей, доброта, альтруїзм, урівноваженість, витонченість, толерантність, рефлексія, людяність тощо;
- б вміння здійснювати роль тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії дитини, замість ролі наставника та джерела знань;
- в здатність використовувати психологічні засоби навчання у формуванні оптимальної траєкторії розвитку дитини, організації партнерської взаємодії в освітній діяльності;
- г формування виховного середовища на принципах довіри, взаємної допомоги і взаємної підтримки;
- д готовність, спроможність і потребу жити за традиційними моральними нормами.

21 Компонент професійної компетентності, що зумовлює формування виховного середовища на принципах довіри, взаємної допомоги і взаємної підтримки – це компонент педагогічної компетентності:

- а змістовий;
- б продуктивний;
- в моральний;
- г партнерський;
- д виховний.

22 Компонент професійної компетентності, що представлений такими особистісними та професійно важливими якостями, як любов до дітей, доброта, альтруїзм, урівноваженість, витонченість, толерантність, рефлексія, людяність тощо - це компонент педагогічної компетентності::

- а особистісний;
- б моральний;
- в мотиваційний;
- г виховний;
- д партнерський.

23 Зміна якостей особистості (стереотипів сприйняття, ціннісних орієнтацій, характеру, способів спілкування і поведінки), які наступають під впливом тривалого виконання професійної діяльності:

- а професійна криза;
- б профнепридатність;
- в професійна деформація;
- г розлад особистості;
- д дезадаптація.

24 Механізм самоконтролю педагога включає такий метод:

- а самоаналіз;
- б самокритика;
- в самообмеження;
- г самооцінювання;
- д всі відповіді вірні.

II рівень

завдання на встановлення відповідності (логічні пари)

25. Встановіть відповідність між компонентами професіограми педагога:

1. когнітивна сфера педагога	а	позитивне ставлення до дітей, психологічна готовність до викладацької діяльності
2. емоційно-вольова саморегуляція педагога	б	уврівноваженість, гнучкість нервової системи, об'єктивність оцінювання
3. характерологічні та типологічні властивості педагога	в	психолого-педагогічна спостережливість, гнучкість мислення, рефлексія
4. педагогічна спрямованість особистості	г	серцево-судинні захворювання, неврівноваженість, надмірна піддатливість мінорним настроям

- д розпізнавання емоційних станів учнів, вольова та поведінкова саморегуляція

26. Встановіть відповідність між чотирма ступенями професійної педагогічної придатності:

1. непридатність	а	немає видимих медичних протипоказань та є сформовані професійні компетенції педагога; якщо людина обере цю професію, то не виключено, що вона стане гарним фахівцем
2. придатність	б	явні ознаки, за якими людина відповідає вимогам педагогічної діяльності й помітно виділяється педагогічними здібностями; про таку людину можна сказати: «Саме в цій сфері ти будеш найбільш необхідний людям»
3. відповідність	в	немає видимих медичних протипоказань, але робота збільшуватиме відхилення в стані здоров'я
4. покликання	г	медичні протипоказання, через які людина або зовсім не може працювати за професією педагога, або може працювати, але робота збільшуватиме відхилення в стані здоров'я
	д	уже сформовані професійно-важливі та психічні, якості, які відповідають професіограмі та психограмі педагогічної професії; якщо людина обере цю професію, то вірогідно, що вона стане гарним фахівцем

27. Встановіть відповідність між стадіями періоду підготовки до вибору професії (за Є.А. Клімовим):

1. стадія передгри	а	6,7-10,11 років, молодший шкільний вік
2. стадія оволодіння учбовою діяльністю	б	11,12 – 14 (18) років, підготовка до трудового життя, формування уявлень про професійні сфери діяльності
3. стадія гри	в	3-6 (8) років, дошкільний вік, опанування первинних трудових навичок, навички самообслуговування.
4. стадія оптації (вибір професії)	г	навчання в спеціалізованому загальноосвітньому чи професійному навчальному закладі
	д	0-3 роки, гра поруч

28. Встановіть відповідність між стадіями розвитку професіонала (за Є.А. Клімовим):

1. стадія адепта	а	опанування первинних трудових навичок, навички самообслуговування
2. стадія адаптанта	б	професія опанована, реалізація основних професійних функцій (входження в глибину професії), включення у професійне співтовариство
3. стадія інтеріала	в	первинна професіоналізація у професійному навчальному закладі, розвиток професійно важливих якостей, компетенцій, прийняття професійної системи цінностей, оцінка професійної придатності
4. стадія майстра	г	входження в професію після завершення професійного навчання (від кількох місяців до 2-3 років)
	д	наявність власного індивідуального стилю роботи, здатність вирішувати найважчі професійні завдання, володіння спеціальними якостями, які сприяють досягненню успіху в професії.

29. Встановіть відповідність між стадіями становлення професіоналізму (Е.Ф. Зеєр):

1. Аморфна оптація	а	формування професійно орієнтованих схильностей та інтересів
2. Оптація	б	професійне самовизначення, готовність до самостійної праці
3. Професійна підготовка	в	виникнення професійних намірів, самовизначення, вибір освітнього шляху
4. Професійна адаптація	г	орієнтування у нюансах професійної діяльності, здатність вирішувати складні професійні завдання
	д	опанування нової соціальної ролі, набуття професійно важливих якостей та досвіду самостійного виконання професійної діяльності

30. Встановіть відповідність між стадіями становлення професіоналізму (Е.Ф. Зеєр):

1. Професійна адаптація	а	реалізація творчої професійної діяльності, проектування своєї кар'єри, досягнення вершини (акме) професійного розвитку;
2. Первинна професіоналізація	б	опанування нової соціальної ролі, набуття професійно важливих якостей та досвіду самостійного виконання професійної діяльності;
3. Вторинна	в	становлення професійної позиції,

професіоналізація	індивідуального стилю діяльності, здатність до кваліфікованої праці;
4. Професійна майстерність	г набуття професійного менталітету, ідентифікація з професійною спільнотою, професійна мобільність і гнучкість, корпоративність; д обдумування професійного вибору, примірювання різних професій на себе.

III рівень

завдання на встановлення правильної послідовності

31. Встановіть послідовність процесу професіоналізації особистості:

- а професійне навчання;
- б повна професійна реалізація, досягнення майстерності;
- в процес входження в професію;
- г виникнення професійних намірів.

32. Встановіть послідовність етапів професійного становлення згідно моделі Є.О.Клімова:

- а оптант;
- б інтеріал;
- в авторитет;
- г адепт;
- д адаптант;
- е майстер;
- ж наставник.

33. Встановіть послідовність стадій становлення професіонала згідно концепції Е.Ф.Зеєра:

- а оптація;
- б професійна підготовка;
- в первинна професіоналізація;
- г професійна адаптація;
- д аморфна оптація;
- е професійна майстерність;
- ж вторинна професіоналізація.

Тема 4: Вчитель як суб'єкт педагогічної діяльності.

1. Структурно-ієрархічна модель особистості вчителя.
2. Вплив якостей особистості вчителя на формування особистості учня.
3. Професійно-значущі якості особистості педагога сучасності.
4. Прояви інтелекту та його потенціал у діяльності педагога.
5. Стресостійкість як значуща риса особистості вчителя.
6. Самосвідомість педагога (Я-концепція) у структурі педагогічної діяльності.
7. Спрямованість особистості педагога, види педагогічної спрямованості і типи педагогів.
8. Психологічні типи педагогів.
9. Психологічний портрет педагога в суспільній свідомості (очима учнів, колег, керівництва, батьків та громадськості). Педагогічний імідж.
10. Мотивація вчителя та продуктивність його педагогічної діяльності.
11. Психологічні засади оцінювання вчителем навчальних досягнень учнів.

Основні поняття	мотивація педагогічної діяльності, професійна самосвідомість, професійна спрямованість особистості вчителя, продуктивність педагогічної діяльності, професійна Я-концепція, професійно-значущі якості, стресостійкість, персоналізація особистості вчителя, суспільний портрет вчителя, психологія оцінювання, нервово-психічна стійкість, імідж педагога, самопрезентація педагога.
------------------------	--

Література:

Основна література: 1, 2, 3, 5, 8, 10, 12, 13, 14, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 35.

Додаткова література: 3, 5, 7, 8, 9, 17, 24, 26, 30, 31, 38, 43, 45, 46, 49, 52, 58, 61.

І рівень

завдання на вибір однієї вірної відповіді

1. Усвідомлення вчителем норм, правил, моделі педагогічної професії, сформованість професійного кредо, концепції вчительської професії, співвіднесення себе з професійним еталоном, ідентифікація з професією, очікувана оцінка себе референтними людьми, самооцінка – це:
 - а педагогічні здібності;
 - б Я-концепція вчителя;
 - в педагогічний такт;
 - г психологічна стійкість;
 - д педагогічна майстерність.
2. Специфічна пізнавальна позиція індивіда, що характеризується фіксацією на власних цілях, потребах, інтересах, прагненнях, переживаннях та ігноруванням зовнішніх впливів, інтересів і переживань інших людей. Причини цього явища нерідко криються в нездатності суб'єкта визнати можливість існування протилежних

точок зору, в його внутрішній впевненості, що всі люди думають так, як він. Це:

- а егоцентризм;
- б егоїзм;
- в самолюбство;
- г почуття власної гідності;
- д педагогічна честь.

3. Інтерес до педагогічної діяльності та здатність нею займатися та емоційне ставлення до діяльності (любов, задоволення, інші потреби) – це:

- а педагогічна спрямованість;
- б психологічна стійкість;
- в педагогічний такт;
- г Я-концепція вчителя;
- д педагогічна майстерність.

4. Емоційно забарвлений стереотип сприймання образу педагога у свідомості вихованців, колег, батьків, а також у масовій свідомості – це:

- а спрямованість педагога;
- б педагогічна рефлексія;
- в педагогічна майстерність;
- г імідж педагога;
- д самосвідомість педагога.

5. Виражена певною мірою об'єктивна втрата вчителем можливості проявити себе як особистість або бути ідеально представленим іншим людям (вихованцям, колегам, батькам) - це:

- а деперсоналізація;
- б депресія;
- в маргінальна особистість;
- г девіантна поведінка;
- д синдром емоційного зараження.

6. Процес впливу педагога (вихователя) своєю особистістю, а не роллю, на розвиток якостей особистості учня називається:

- а діалогізацією;
- б проблематизацією;
- в персоналізацією;
- г адаптацією;
- д немає правильної відповіді.

7. Здатність педагога оцінити свою діяльність, її результати, власний

індивідуальний стиль, виховний вплив, увійти у мета позицію та оцінити їх ніби збоку, називається:

- а сублімація;
- б перцепція;
- в когніція;
- г персоналізація;
- д педагогічна рефлексія.

8. Здатність об'єктивно, неупереджено розуміти себе самого, уникати педагогічних помилок називається така особистісна характеристика вчителя як:

- а критичність;
- б психологічна стійкість;
- в аналітичність;
- г логічність;
- д педантичність.

9. Здатність зберегти і використати цінний педагогічний досвід як необхідну основу пропонуваніх інновацій, зберігати психологічну рівновагу та прагнення конструктивно розв'язувати проблемні педагогічні ситуації:

- а конструктивізм;
- б педагогічні здібності;
- в педагогічна спостережливість;
- г педантичність;
- д психологічна стійкість.

10. Розподіл, обсяг і переключення уваги – це характерні складові:

- а психологічної спостережливості;
- б педагогічного стилю;
- в педагогічного такту;
- г персоналізації;
- д сугестії.

11. До якої педагогічної дефініції можуть бути віднесені такі характеристики вчителя: цілеспрямованість, дисциплінованість, організованість, наполегливість та діловитість?:

- а до складових авторитету;
- б до комунікативних здібностей;
- в до особистісних якостей;
- г до професійних умінь;
- д до педагогічних навичок.

12. Система спонукань, які зумовлюють активність організму і ви-

значають її спрямованість, - це:

- а мотив;
- б мотивація;
- в мотивування;
- г мотивація досягнення;
- д персоналізація.

13. Форма персоналізації, яка здійснюється через передавання іншим людям своїх особистісних характеристик у вигляді ще не засвоєних ними зразків особистої активності. Поступово змінює мотиваційну сферу і поведінку інших людей, проявляючись у зміні їх діяльності в момент актуалізації в їх свідомості образу суб'єкта впливу. Це:

- а навіювання;
- б функціонально-рольовий вплив;
- в індивідуально-специфічний вплив;
- г громадська думка колективу;
- д інгібіція.

14. Мотиваційна зумовленість дій, вчинків, усієї поведінки педагога конкретними життєвими цілями, джерелом яких є потреби, суспільні вимоги тощо.

- а когнітивна спрямованість;
- б педагогічна спрямованість;
- в пізнавальна спрямованість;
- г педагогічне покликання;
- д гуманістична спрямованість;

15. Визначте найповніший перелік типів спрямованості, які визначають характер педагогічної діяльності вчителя?

- а дійсно педагогічна, формально педагогічна;
- б формально педагогічна і удавано педагогічна;
- в дійсно педагогічна і удавано педагогічна;
- г дійсно педагогічна, формально педагогічна і удавано педагогічна;
- д дійсно педагогічна та недійсно педагогічна.

16. Який типаж педагога описано?: Для них весь світ – це лише матеріал, а учні лише об'єкт навчання і виховання для отримання максимально високих показників успішності і дисциплінованості:

- а педагоги-артисти;
- б педагоги-утилітаристи;
- в педагоги-реалісти;
- г педагоги-теоретики;
- д педагоги-тирани.

17. Вчитель, який характеризується високим інтелектом, загальною культурою, високою моральністю та принциповістю – це типаж педагога:

- а інтелігент;
- б організатор;
- в предметник;
- г комунікатор;
- д відсутня правильна відповідь.

18. Педагоги з якою групою нервово-психічної стійкості успішно справляються зі стресом?

- а хорошою;
- б задовільною;
- в високою;
- г незадовільною;
- д хорошою і високою

II рівень

завдання на встановлення відповідності (логічні пари)

19. Вкажіть взаємозв'язок між психолого-педагогічними категоріями та переліком якостей особистості педагога:

1. Професійно-педагогічна спрямованість	а	Принциповість та вимогливість
2. Гностико-операціональні якості	б	Інтерес до проблем навчання і виховання
3. Емоційно-вольові якості	в	Знання психолого-педагогічних наук
4. Педагогічні здібності	г	Досягнення найкращих результатів навчання дітей при найменших затратах зусиль і часу
	д	Культура поведінки

20. Встановіть відповідність між типовими суб'єктивними помилками оцінювання у навчанні та їх дефініціями:

1. Помилки ореолу	а	прагнення уникнути крайніх оцінок. Наприклад, деякі викладачів кажуть: «На «12» знає тільки Бог, на «9» знаю я, а вам і «6» вистачить»
2. Помилки центральної тенденції	б	упереджене ставлення до певних осіб, наприклад до «відмінників» і «двієчників»
3. Помилки близькості	в	винесення подібних оцінок різним психологічним властивостям і

характеристикам, що здаються тому, хто оцінює, логічно пов'язаними: перенесення викладачем оцінок за поведінку учня на оцінки за предмет

4. Логічна помилка г тенденція ставити подібні за місцем і часом оцінки: наприклад, дуже важко після «2» поставити «5» і навпаки
 д несвідоме завищення оцінок

21. Встановіть відповідність між складовим іміджу педагога та їх характеристикою:

1. Образ а те, що виникає з приходом людини і залишається, коли людина йде.
2. Зовнішній аспект б манери, хода, жести, міміка, одяг, зачіска
3. Внутрішній аспект в темперамент, темп, пластичність, діяльність, емоції
4. Ядро іміджу (позиції, установки, легенда) г інтелект, помисли, ерудиція, духовність, інтереси
 д має відповідати психології переможця, яка складається з високої самооцінки, оптимізму, віри в добро, вміння відчувати та співпереживати подіям, уміння змінюватися, сприймати нове

III рівень

завдання на встановлення правильної послідовності.

22. Встановіть послідовність етапів формування іміджу педагога (за моделлю О.С. Ковальчук, В.М. Шепель, Є.Б. Перелигіної):

- а підбір і культивування характеристик, притаманних певному етапу розвитку (зрілості), роду занять, очікуванням колег, співробітників, споживачів. Можна провести ранжування і вибір певних потреб і значущих професійних та особистісних якостей, які індивід здатний розвинути в собі.
б робота над удосконаленням життєво необхідних якостей: розширення досвіду взаємодії, оволодіння педагогічною технікою, технологіями самопрезентації;
в робота над зовнішнім виглядом (стиль, поведінка, техніка презентації, довільність).
г вивчення особистісних характеристик, складання «Я-концепції». Основною метою цього етапу є створення ідеальної моделі, образу – предмета процесу створення іміджу.

Тема 5: Розвиток педагогічних здібностей.

1. Вміння й навички педагога, психологічні умови їх формування.
2. Поняття про педагогічні здібності та їх класифікація.
3. Структура педагогічних здібностей.
4. Професіограма та психограма педагогічної професії.
5. Методики діагностики педагогічних здібностей.
6. Розвиток здібностей педагога.

Основні поняття	ідеали, інтереси, локус контролю, нахили, задатки, педагогічні вміння, педагогічні навички, педагогічні здібності, переконання, творчі здібності педагога.
------------------------	--

Література:

Основна література: 1, 2, 3, 5, 8, 10, 13, 14, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 35.

Додаткова література: 6, 11, 15, 17, 18, 20, 21, 27, 28, 29, 39, 40, 44, 45, 47, 49, 59, 61, 63.

І рівень

завдання на вибір однієї вірної відповіді

1. Сукупність різноманітних знань та дій (навичок) вчителя, які співвідносяться з функціями педагогічної діяльності та виявляють індивідуально-психологічні особливості вчителя, свідчать про його предметно-професійну компетентність - це:
 - а педагогічні здібності;
 - б педагогічний такт;
 - в педагогічні вміння;
 - г авторитет учителя;
 - д педагогічна комунікація.
2. До групи загальнопедагогічних умінь та навичок вчителя (за А.К.Марковою) входять:
 - а інформаційні, розвивальні, орієнтаційні, мобілізаційні, дослідницькі;
 - б психологічні, тактичні, стратегічні, педагогічні;
 - в проєктувальні, конструкторські, прогностичні та імажинітивні;
 - г авторитарні, демократичні, ліберальні;
 - д комунікативні, перцептивні, інтерактивні.
3. Володіння вчителем матеріалом та мистецтвом його викладу лежить в основі ...загальнопедагогічних умінь:
 - а інформаційних;
 - б розвивальних;
 - в орієнтаційних;
 - г мобілізаційних;
 - д дослідницьких.

- 4. Управління вчителем розвитком психіки та особистості учня в цілому лежить в основі ...загальнопедагогічних вмінь:**
- а інформаційних;
 - б розвивальних;
 - в орієнтаційних;
 - г мобілізаційних;
 - д дослідницьких.
- 5. Вміння вчителя формувати спрямованість особистості, її мотиви, ціннісно-смыслову сферу лежить в основі ... загальнопедагогічних вмінь:**
- а інформаційних;
 - б розвивальних;
 - в орієнтаційних;
 - г мобілізаційних;
 - д дослідницьких.
- 6. Вміння вчителя активізувати розумову діяльність учнів, апелювати та підтримувати їх самостійність лежить в основі загальнопедагогічних вмінь:**
- а інформаційних;
 - б розвивальних;
 - в орієнтаційних;
 - г мобілізаційних;
 - д дослідницьких.
- 7. Вміння вчителя здійснювати творчий пошук, провести та оформити результати дослідження, постійне вдосконалення своєї майстерності лежить в основі ... загальнопедагогічних вмінь:**
- а інформаційних;
 - б розвивальних;
 - в орієнтаційних;
 - г мобілізаційних;
 - д дослідницьких.
- 8. Яке з тверджень щодо становлення педагогічних вмінь та навичок є найточнішим:**
- а педагогічні вміння і навички є вродженими, вони або є у людини, або немає;
 - б педагогічні вміння й навички можуть сформуватися лише в процесі безпосередньої діяльності у школі, а у закладі вищої освіти вони не формуються;
 - в педагогічні вміння і навички найкраще формуються в ході первинної

професіоналізації, а в ході практичної діяльності в школі – вони мало змінюються;

г педагогічні вміння і навички формуються у вчителя ще в процесі його професійної підготовки у закладі вищої освіти, а також в процесі самостійної педагогічної діяльності;

д педагогічні вміння і навички спеціальних сформувати без спеціалізованого навчання.

9. Особливості особистості, які виявляються у швидкості та відносній легкості оволодіння певним досвідом або діяльністю – це:

а педагогічний такт;

б здібності;

в педагогічна взаємодія;

г авторитет учителя;

д педагогічна спритність.

10. Сукупність психологічних рис особистості, необхідних для успішного оволодіння педагогічною діяльністю, її ефективного здійснення вчителем, – це:

а педагогічні здібності;

б педагогічний такт;

в педагогічна взаємодія;

г авторитет учителя;

д педагогічна комунікація.

11. За класифікацією Ф.М. Гоноболіна, педагогічні здібності поділяються на:

а загальні та часткові;

б конструктивні та деструктивні;

в загальні та спеціальні;

г авторитарні та егалітарні;

д культурні та професійні.

12. Педагогічні здібності (за Н.В. Кузьміною) проявляються на таких рівнях:

а загальному та частковому;

б конструктивному та деструктивному;

в комунікативному, перцептивному та інтерактивному;

г архаїчному та культурному;

д перцептивно-рефлексивному та проєктивному.

13. Чим більшою емоційною спрямованістю відрізняється мовлення педагога, тим воно дієвіше. Взаємодія вчителя та учнів наповнена емоційністю: правильна дикція, добре поставлений голос, дихання,

узгодженість мови, міміки та жестикуляції. Вчитель то добре і переконливо говорить, то спонукає дітей самостійно думати чи заражає дітей своїми почуттями, то висуває їм тверді вимоги, підкоряє своїй волі; іноді має значення один погляд або жест. Про які педагогічні здібності йдеться у цьому описі?:

- а авторитарні;
- б сугестивні;
- в вербальні;
- г експресивні;
- д академічні.

14. Здібності, що забезпечують порядок і дисципліну в класі, продуктивне використання кожної хвилини на уроці, створення дружного, згуртованого колективу учнів, що відрізняється працездатністю, що вміє і трудитися, і відпочивати. Хороший учитель завжди відрізняється енергією, активністю, швидкістю реакції й орієнтування, високою вимогливістю, високими вольовими якостями. Про які педагогічні здібності йдеться в описі?:

- а організаторські;
- б академічні;
- в дидактичні;
- г комунікативні;
- д сугестивні.

15. Науково-пізнавальні здібності вчителя до тієї галузі знань, яку він викладає (математика, хімія, історія тощо) (за Ф.М. Гоноболіним), називаються:

- а дидактичні;
- б авторитарні;
- в комунікативні;
- г академічні;
- д сугестивні.

16. Здібності вчителя до безпосереднього емоційно-вольового впливу на учнів та завоювання на цій основі авторитету у них (за Ф.М. Гоноболіним) називаються:

- а дидактичні;
- б комунікативні;
- в академічні;
- г авторитарні;
- д конструктивні.

17. Швидке й творче оволодіння вчителем методами навчання учнів, його винахідливість у застосуванні способів навчання складає суть його ...

педагогічних здатностей:

- а проєктувальних;
- б комунікативних;
- в академічних;
- г авторитарних;
- д гностичних.

18. Здатність педагога проникати у внутрішній світ учня, психологічна спостережливість педагога становлять суть:

- а проєктувальних здібностей;
- б організаторських здібностей;
- в академічних здібностей;
- г авторитарних здібностей;
- д перцептивних здібностей.

19. Перцептивні здібності вчителя визначаються:

- а здібністю забезпечувати порядок і дисципліну в класі, продуктивного використання часу на уроці, створення дружного, згуртованого колективу учнів;
- б здатністю швидко й творчо оволодівати методами навчання учнів, винахідливістю у застосуванні способів навчання;
- в здатністю педагога проникнути у внутрішній світ вихованця;
- г здатністю вчителя до безпосереднього емоційно-вольового впливу на учнів;
- д здібністю чітко висловлювати свої думки й почуття за допомогою мови.

20. Успіх роботи вчителя значною мірою залежить від рівня знання і розуміння вікових та індивідуальних особливостей учнів. А для цього вчителю необхідно не тільки знати теоретично закони психології, але й бути також гарним психологом-практиком. Проникнення у внутрішній світ дитини, мистецтво вловлювати складні та нерідко тонкі нюанси її психіки, вміння бачити світ очима іншої людини – це особливі здібності, які називаються:

- а проєктувальними;
- б організаторськими;
- в експресивними;
- г мовними;
- д перцептивними.

21. Здібності передавати учням навчальний матеріал доступно, зрозуміло, викликати у них активну самостійну думку, організувати їх самостійну діяльність, керувати їх пізнавальною активністю(за Ф.М. Гоноболіним) називаються:

- а перцептивні;
- б мовні;
- в академічні;
- г дидактичні;
- д гностичні.

22. Здатність педагога досліджувати об'єкт, процес і результати власної діяльності, перебудовувати її на основі цього знання складає суть...педагогічної здібності:

- а перцептивної;
- б комунікативної;
- в академічної;
- г дидактичної;
- д гностичної.

23. Здатність педагога у своїй діяльності проектувати особистість учня і композиційно будувати учбово-виховний матеріал відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учня складає суть...педагогічної здібності:

- а конструктивної;
- б комунікативної;
- в академічної;
- г дидактичної;
- д сугестивної.

24. Здібності вчителя, що полягають у чіткому висловлюванні своїх думок і почуттів з допомогою мови та невербальних засобів (міміки, жестів, пантоміміки), його здатність володіти переконливим, простим, зрозумілим, образним, виразним та емоційно забарвленим мовленням, чіткою дикцією, багатим словниковим запасом, уникати мовленнєвих помилок складає суть... педагогічних здібностей:

- а перцептивних;
- б комунікативних;
- в академічних;
- г мовних;
- д сугестивних.

25. Здатність педагога до спілкування з учнями, колегами, батьками, уміння знаходити правильний підхід до них, встановлювати з ними педагогічно доцільні стосунки, конструювати екологічну психологічну взаємодію, наявність педагогічного такту лежить в основі ... педагогічних здібностей:

- а дидактичних;
- б комунікативних;

- в академічних;
- г мовних;
- д сугестивних.

- 26. Здатність вчителя до безпосереднього емоційно-вольового впливу на учнів, його вмінням переконувати, обумовленого рівнем його педагогічної свідомості, цілеспрямованістю дій, сформованістю вольової сфери становить суть... педагогічних здібностей:**
- а перцептивних;
 - б комунікативних;
 - в академічних;
 - г мовних;
 - д сугестивних.
- 27. Здібності до нав'ювання, що полягають у силі безпосереднього вольового впливу на учнів, називаються:**
- а авторитарними;
 - б комунікативними;
 - в перцептивними;
 - г сугестивними;
 - д експресивними.
- 28. Педагогічні здібності, що виявляються в передбаченні вчителем результатів дій, у виховному проектуванні особистості учнів, умінні прогнозувати розвиток їх якостей, пов'язані з педагогічним оптимізмом, з вірою в дитину, у можливості виховання називаються:**
- а конструктивні;
 - б прогностичні;
 - в академічні;
 - г мовні;
 - д експресивні.
- 29. Система вимог, які ставляться до людини тією чи іншою професією (фізичного та психічного здоров'я, психологічних особливостей, знання та компетентностей, закладів опанування професією), складена на основі змісту професійної діяльності називається:**
- а закон про освіту;
 - б Конституція;
 - в профорієнтацією;
 - г профадаптацією;
 - д професіограмою.
- 30. Опис психологічних характеристик конкретної професійної діяльності, сукупності психофізіологічних та особистісних якостей**

працівника, важливих для її успішного здійснення – це:

- а психограма;
- б психофізіологія;
- в нейрографіка;
- г профадаптація;
- д професіологія.

31. Яка з перелічених особливостей психіки педагога не передбачена психограмою педагогічної діяльності:

- а висока нервово-психічна стійкість;
- б високий поріг зорової чутливості;
- в висока здатність до розподілу уваги;
- г здатність до співпереживання (емпатії);
- д комунікативність.

32. Яка з перелічених особливостей людини може бути протипоказанням до педагогічної роботи:

- а низька нервово-психічна стійкість;
- б нелюбов до дітей;
- в дефекти зору, слуху та мовлення;
- г агресивність;
- д всі відповіді вірні.

33. Діагностика педагогічних здібностей, яка проводиться при вступі педагога на роботу до школи і допомагатиме керівнику виявити рівень професійної компетентності молодого вчителя та вибудувати план стратегії подальшої взаємодії із працівником – це діагностика:

- а первісна;
- б попередня;
- в періодична;
- г повторна;
- д підсумкова.

II рівень

завдання на встановлення відповідності (логічні пари)

34. Встановіть відповідність між компонентами педагогічної діяльності:

1. Комунікативний	а	Полягає в повсякденній навчальній роботі, в її плануванні й організації, в доборі ефективних методів і засобів навчання, в активізації розумової діяльності учнів
2. Гностичний	б	Виявляється у повсякденному перетворенні умов, змісту і процесу навчально-виховної

- роботи
3. Конструктивний в Виявляється в навчально-виховних контактах із учнями, педагогічним колективом, батьками, громадськістю
4. Дидактичний г Здійснюється в різноманітних видах організації навчально-виховного процесу
- д Полягає в плануванні пізнавальної діяльності учнів і своєї власної

35. Встановіть відповідність між педагогічними здібностями:

1. Перцептивні а Здібності організовувати учнівський колектив, згуртовувати його, спонукати на розв'язання важливих завдань
2. Комунікативні б Здібності безпосереднього емоційно-вольового впливу на учнів і вміння на цій основі завойовувати у них авторитет
3. Авторитарні в Здібності, які виявляються у передбаченні наслідків своїх дій
4. Організаторські г Здібності до спілкування з дітьми, вміння знайти правильний підхід до учнів, встановити з ними доцільні взаємини, наявність педагогічного такту
- д Здібності розуміти внутрішній світ учня

36. Встановіть відповідність між переліком видів педагогічних здібностей та їх характеристикою:

1. Спеціальні а До встановлення взаєморозуміння з учнями та співробітництва
2. Комунікативні б До певної галузі науки, предмету
3. Організаторські в До дослідження учнів та навчально-виховного процесу
4. Гностичні г До формування класного колективу, гуманних взаємин між учнями
- д До передбачення перспектив розвитку кожного учня та класу

III рівень

завдання на встановлення правильної послідовності

37. Розташуйте в порядку черговості проведення видів діагностики педагогічних здібностей за її місцем у системі психолого-педагогічного проектування розвитку особистості педагога:

- а первісна,
- б періодична,
- в попередня,
- г підсумкова.
- д повторна.

Тема 6: Психологічні засади педагогічного спілкування та управління.

1. Психологічна характеристика педагогічного співробітництва та спілкування.
2. Значення педагогічного спілкування як форми контактної педагогічної взаємодії.
3. Роль зворотного зв'язку при педагогічному спілкуванні.
4. Комунікативна сторона педагогічного спілкування.
5. Перцептивна сторона педагогічного спілкування.
6. Інтерактивна сторона педагогічного спілкування.
7. Стилі педагогічного спілкування та їх вплив на ефективність учбової діяльності та формування особистісних якостей учнів.
8. Стилі педагогічного керівництва групою.
9. Індивідуальний стиль діяльності вчителя.
10. Стилі педагогічної діяльності.
11. Смыслова спрямованість спілкування педагога.

Основні поняття	педагогічне спілкування, стиль спілкування, комунікація суб'єктів педагогічної взаємодії, стиль управління (керівництва), авторитарний стиль, ліберальний стиль, демократичний стиль, педагогічний вплив, індивідуальний стиль діяльності педагога, співробітництво, зворотній зв'язок у спілкуванні, комунікативна, перцептивна та інтерактивна сторони спілкування педагога; емоційно-імпровізаційний, емоційно-методичний, раціонально-імпровізаційний, раціонально-методичний стилі діяльності педагога.
------------------------	--

Література:

Основна література: 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 20, 21, 22, 24, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 38.

Додаткова література: 2, 3, 8, 14, 18, 23, 24, 37, 40, 44, 45, 52, 59, 63.

Грівень

завдання на вибір однієї вірної відповіді

1. **Педагогічне спілкування – це (оберіть найповніше визначення):**
 - а професійне спілкування вчителя з учнями;
 - б спілкування педагога з колегами та учнями під час навчального процесу у закладі освіти;
 - в професійне спілкування вчителя з учнями, їх батьками, яке носить лише виховні цілі;
 - г професійне спілкування вчителя з учнями на уроці і поза ними, їх батьками та колегами, спрямоване на створення сприятливого психологічного клімату, психологічну оптимізацію навчання і розвитку особистості учнів, досягнення спільної мети;
 - д перш за все, спілкування двох або більше педагогів.

2. У чому полягає психологічна сутність поняття «педагогічне спілкування»? Оберіть вірне твердження:

- а педагогічне спілкування педагога та вихованця покликане забезпечити такі умови взаємодії, за яких діти розуміли б педагога;
- б психологічна спрямованість педагогічного спілкування передбачає професійну взаємодію педагога та учнів на уроці та поза ним, що забезпечує створення сприятливого психологічного клімату, розвиток учня та досягнення спільної мети;
- в педагогічне спілкування передбачає формування дисциплінованих вихованців, які беззастережно виконують вказівки педагога, апелюючи до його авторитету;
- г у педагогічному спілкуванні вчитель завжди психологічно має займати рольову позицію «вище» учня, що він має демонструвати вихованцям постійно для збереження авторитету та встановлення дисципліни;
- д немає вірної відповіді.

3. Назвіть перелік, у якому правильно та найповніше перелічені функції педагогічного спілкування:

- а інформативна, психологічна, регулятивна, навчальна, виховна, соціалізації;
- б експресивна, регулятивна, рекреативна, психотерапевтична, організаційна;
- в когнітивна, виховна, розвиваюча, навчальна;
- г пізнавальна, експресивна, регулятивна, соціального контролю, соціалізації;
- д перетворення учня з об'єкта навчально-виховного впливу у суб'єкта, інформаційно-комунікативна.

Відповідь: г

4. Назвіть перелік з вірним, логічним та послідовним розташуванням основних етапів педагогічного спілкування:

- а організація опосередкованого спілкування з учнями; аналіз отриманих даних; прогнозування системи спілкування; виділення досягнень; моделювання вчителем процесу спілкування з учнями в минулому;
- б моделювання вчителем майбутнього процесу спілкування з учнями; організація безпосереднього спілкування з учнями; управління спілкуванням у педагогічному процесі; аналіз реалізованої системи спілкування; виділення досягнень, недоліків; прогнозування та моделювання майбутньої діяльності;
- в управління спілкуванням у педагогічному процесі; організація безпосереднього спілкування з учнями; виділення недоліків; підбиття підсумків майбутньої діяльності;
- г прогнозування системи спілкування; виділення досягнень; моделювання вчителем процесу спілкування з учнями в минулому;

підбиття підсумків майбутньої діяльності;
д аналіз реалізованої системи спілкування; прогнозування досягнень, недоліків; моделювання завершеної діяльності.

- 5. Вироблена в процесі діяльності ustalena форма застосування певних способів, прийомів та засобів, які використовує вчитель у взаємодії з учнями – це:**
- а позиція у вербальному спілкуванні;
 - б сукупність знань про педагогічне спілкування;
 - в стиль педагогічного спілкування;
 - г імідж педагога;
 - д бар'єр спілкування.
- 6. Ставлення педагога до вихованців (активно-позитивне, пасивно-позитивне, негативне) характеризує його:**
- а установку на спілкування з учнями;
 - б рівень комунікабельності;
 - в здатність до креативної спільної діяльності;
 - г педагогічні здібності;
 - д рівень спілкування.
- 7. В.А. Кан-Калік виділив стилі педагогічного спілкування залежно від:**
- а характеру керівництва групою;
 - б продуктивності їх виховного впливу;
 - в легкості опанування ним вчителем;
 - г здатності педагогом демонструвати педагогічні здібності;
 - д віку учнів.
- 8. Стиль педагогічного спілкування, що виникає через нерозуміння вчителем завдань, які стоять перед ним та виявляється у відсутності навичок спілкування, наявності страху перед класом – це спілкування-....:**
- а на основі захоплення загальною спільною творчою діяльністю;
 - б дружньої прихильності;
 - в залякування;
 - г загравання;
 - д дистанції.
- 9. Стиль педагогічного спілкування, що виявляється у небажанні вчителя здійснювати індивідуальний підхід до учнів, ворожому ставленні до школярів – це спілкування-....:**
- а на основі захоплення загальною спільною творчою діяльністю;
 - б на засадах товариської прихильності;

- в залякування;
- г загравання;
- д дистанції.

- 10. Стиль педагогічного спілкування, який виявляється у прагненні вчителя триматися відсторонено, обмежити особисту емоційну включеність, утримуючи взаємодію на засадах авторитету ролі, а не особистості – це спілкування- ...:**
- а на основі захоплення загальною спільною творчою діяльністю;
 - б дружньої прихильності;
 - в залякування;
 - г загравання;
 - д дистанції.
- 11. Стиль педагогічного керівництва, при якому педагог одноосібно розв'язує всі питання, що стосуються життєдіяльності класного колективу, визначає кожну конкретну мету, виходячи лише з власних установок, чітко й суворо контролює розв'язання будь-якої задачі та суб'єктивно оцінює досягнуті дітьми результати, – ...**
- а автократичний;
 - б ліберальний;
 - в демократичний;
 - г непослідовний;
 - д авторитарний.
- 12. Стиль педагогічного керівництва, який характеризується прагненням педагога максимально полегшити свої завдання і не брати на себе відповідальності, формально виконувати свої обов'язки, прагненням якомога менше втручатися в життя класу та проблеми учнів, виконувати функцію лише викладача – ...**
- а автократичний;
 - б авторитарний;
 - в ліберальний;
 - г демократичний;
 - д непослідовний.
- 13. Стиль педагогічного керівництва, при якому вчитель орієнтований на підвищення активності учнів, на залучення кожного з них до розв'язання спільних справ, основним засобом управління педагога є опора на колектив класу, – ...**
- а автократичний;
 - б ліберальний;
 - в демократичний;
 - г авторитарний;

д непослідовний.

- 14. Стиль педагогічного керівництва, при якому вчитель в залежності від власного настрою реалізує у взаєминах із учнями то один, то інший стиль педагогічного керівництва, – ...**
- а автократичний;
 - б непослідовний;
 - в ліберальний;
 - г демократичний;
 - д авторитарний.
- 15. Які з вказаних стилів педагогічного керівництва є варіантами одного й того ж стилю - авторитарного:**
- а ліберальний;
 - б автократичний;
 - в анархічний;
 - г опіки;
 - д непослідовний.
- 16. Лідер намагається керувати групою, спираючись на допомогу і підтримку її членів, оптимально розподіляє обов'язки, враховуючи нахили і здібності своїх підлеглих. Порада, прохання, інформація, використання знань членів групи, довірлива інтонація характерні для спілкування такого лідера з групою. Всі проблеми, які виникають, обговорюються колективно. Існує критика і самокритика. Остаточне рішення приймається колегіально. У таких групах спостерігається позитивний психологічний клімат. Група характеризується ініціативністю і творчою діяльністю. За тимчасової відсутності лідера вона на основі обговорення проблеми сама приймає рішення і не знижує продуктивності своєї роботи. Про який стиль керівництва йдеться в описі:**
- а авторитарний стиль;
 - б ліберальний стиль;
 - в демократичний стиль;
 - г непослідовний стиль;
 - д стиль опіки.
- 17. Стиль керівництва вчителя, при якому він діє самостійно, не рахуючись з думкою оточуючих, чітко розподіляючи обов'язки і суворо контролюючи роботу групи чи колективу. Наказ, вказівка, інструкції, догана, подяка - основні важелі такого управління групою. Всі основні функції управління зосереджені в руках лідера. Він не дає можливості обговорювати прийняті рішення, не підтримує ініціативу окремих індивідів, низько оцінює їх можливості і здібності, вважає,**

що «все знає сам». Цей стиль керівництва має назву:

- а авторитарний стиль;
- б ліберальний стиль;
- в демократичний стиль;
- г непослідовний стиль;
- д стиль опіки.

18. Сукупність загальних і спеціальних способів роботи, що дає змогу максимально використовувати цінні якості педагога як людини і компенсувати її недоліки, поєднує в собі:

- а педагогічна спрямованість;
- б психологічна стійкість;
- в педагогічний такт;
- г педагогічний стиль діяльності;
- д педагогічна майстерність.

19. Орієнтація вчителем у своїй діяльності на процес і результати навчання, адекватне планування освітнього процесу, високу оперативність, переважання інтуїтивності над рефлексивністю є ознакою ... стилю діяльності педагога:

- а емоційно-імпровізаційного;
- б емоційно-методичного;
- в раціонально-імпровізаційного;
- г інтелектуально-методичного;
- д імпульсивного.

20. Для викладання на уроці вчитель обирає найцікавіший матеріал: не такий цікавий, але важливий, залишає на самостійне вивчення учнями. В діяльності вчителя недостатньо представлені закріплення та повторення учбового матеріалу, контроль знань учнями. Характеризує висока оперативність, використання великого арсеналу різноманітних методів навчання. Він часто практикує колективні обговорення, стимулює спонтанні висловлювання учнів. Характерне невміння проаналізувати особливості та результативність своєї діяльності на уроці. Це характеристика ... стилю діяльності педагога:

- а емоційно-імпровізаційного;
- б емоційно-методичного;
- в раціонально-імпровізаційного;
- г розмірковуюче-методичного;
- д імпульсивного.

21. Характерне невміння проаналізувати особливості та результативність своєї діяльності на уроці. Це характеристика ...

стилю діяльності педагога:

- а емоційно-імпровізаційного;
- б емоційно-методичного;
- в раціонально-імпровізаційного;
- г розмірковуюче-методичного;
- д імпульсивного.

22. Орієнтуючись переважно на результати навчання і адекватно плануючи навчально-виховний процес, вчитель проявляє консерватизм у використанні засобів педагогічної діяльності, проявляє високу рефлексивність. Обирає високу методичність (систематичність закріплення, повторення навчального матеріалу, контроль знань учнів) у поєднується з невеликим, стандартним набором методів навчання, перевагою репродуктивної діяльності учнів, рідким проведенням колективних обговорень. Під час опитування звертається до невеликої кількості учнів, дає кожному багато часу на відповідь, особливу увагу приділяє слабким учням. характерна в цілому рефлексивність. Це характеристика ... стилю діяльності педагога:

- а емоційно-імпровізаційного;
- б емоційно-методичного;
- в раціонально-імпровізаційного;
- г розмірковуюче-методичного;
- д імпульсивного.

23. Для вчителя з характерні орієнтація на процес і результати навчання, адекватне планування навчально-виховного процесу. Проявляє меншу винахідливість у підборі та варіюванні методів навчання, не завжди може забезпечити високий темп роботи, менше практикує колективні обговорення, скорочує час спонтанних висловлювань під час уроку. Це характеристика ... стилю діяльності педагога:

- а емоційно-імпровізаційного;
- б емоційно-методичного;
- в раціонально-імпровізаційного;
- г розмірковуюче-методичного;
- д імпульсивного.

24. Основною психологічною функцією педагогічної оцінки є:

- а визначення рівня знань, умінь та навичок учнів;
- б здійснення підкріплення у вигляді покарання-заохочення;
- в розвиток мотивації учіння школяра;
- г виховання старанності учня;
- д формування дисциплінованості.

- 25. Учень у розмові з учителем говорить: «Я хотів би, щоб ви ставились до мене краще, ніж до інших дітей». Як повинен відповісти вчитель на таке прохання учня? Оберіть найбільш прийнятний варіант відповіді:**
- а «А чому це я повинен до тебе краще ставитись, ніж до інших?»
 - б «Як ти думаєш, як насправді я до тебе ставлюсь?»
 - в «Я хотів би знати, чим ти кращий за інших учнів?»
 - г «Мені не подобаються люди, які так кажуть.»
 - д «Мені байдуже, що ти хочеш. Я вестиму себе так, як вважаю за потрібне.»
- 26. Уявіть ситуацію: під час уроку учень поставив учителю складне запитання, на яке той не знає відповіді. Як відповісти вчителю в цій ситуації, дотримуючись конструктивної дорослої психологічної позиції?**
- а «Ти не мене запитуй, а сам відповідай урок!»
 - б «Все тобі треба знати, виростеш - дізнаєшся.»
 - в «Я про це нічого не знаю, але обіцяю дізнатись і сказати тобі.»
 - г «Цікаве питання. Ми обов'язково повернемося до нього пізніше, а поки що не будемо відволікатись від уроку.»
 - д «Сам пошукай відповідь на це питання. Я то знаю, а ось чи знайдеш ти відповідь?»
- 27. Уявіть ситуацію: вчитель, який роздратований поганим знанням уроку, що продемонстрував учень, каже йому: «Дивлюсь я на тебе і думаю: щось у тебе є від мешканця зоопарку. З твоїми знаннями, може, у двірники тебе й візьмуть». Як ви вважаєте, чи можна такі зауваження вчителя вважати:**
- а педагогічно правильними, виправданими;
 - б ефективними (учень буде краще готуватись до уроку);
 - в це приниження учня, тому неприпустиме;
 - г це визнання власної педагогічної беспорядності вчителя;
 - д мотивуючими учня до правильної поведінки.
- 28. Деякі вчителі ставлять оцінки в журнал за участь учнів у концерті, сумлінність, дисциплінованість. Інші діти отримують «незадовільно» за те, що розмовляли на уроці, забули зошит вдома чи за підказку товаришу. Оцініть, чи правильно діють такі вчителі?**
- а неправильно, оцінки з предмету повинні свідчити про знання учня, а не про його дисципліну;
 - б без оцінок неможливе засвоєння знань, це перевірено досвідом;
 - в оцінки стимулюють успішність, виховують вимогливість до себе, тому їх треба багато;
 - г вчителі діють правильно, успішність і дисциплінованість учня тісно

пов'язані;

д вчитель може ставити оцінки на свій розсуд, як йому комфортніше в роботі.

29. У дев'ятому класі планувалося відвідування театру. Коли діти виходили з класу, у дверях утворилась тиснява. Раптом залунали крики класного керівника: «Ви що, здуріли? Куди ви претесь?! Поверніться в клас! Дайте щоденники!» Чи варто вчителю в такий спосіб наводити порядок? Вкажіть найбільш психологічно прийнятний, екологічний варіант поведінки вчителя:

а «Ви дозволите мені пройти? Здається, ви забули, що сильним буває той, хто турбується про слабшого?»

б «Сподіваюсь, що в театрі ви будете більш чемно поводитись?»

в «Ну, зірвалась, нагримала на дітей. Нічого страшного, всі вже звикли.»

г «Своїми «виходками» такі діти роздратують кого завгодно.»

д «Ось зараз повернемося в клас, і там зробимо «розбір польотів»»

II рівень

завдання на встановлення відповідності (логічні пари)

30. Встановіть відповідність між стилями педагогічного керівництва:

1. Ліберальний	а	Вчитель орієнтований на підвищення активності учнів, на залучення кожного з них до розв'язання спільних справ, основним засобом управління педагога є опора на колектив класу
2. Авторитарний	б	Вчитель в залежності від власного настрою реалізує у взаєминах із учнями то один, то інший стиль педагогічного керівництва
3. Непослідовний	в	Характеризується прагненням педагога максимально полегшити свої завдання і не брати на себе відповідальність, формально виконувати свої обов'язки
4. Демократичний	г	Вчитель допускає учнів до обговорення тих проблем, які їх стосуються, але рішення приймає одноосібно, не враховуючи висловлених думок учнів
	д	Педагог одноосібно розв'язує всі питання, що стосуються життєдіяльності класного колективу, визначає кожну конкретну мету, виходячи лише з власних установок, чітко й суворо контролює розв'язання будь-якої задачі

та суб'єктивно оцінює досягнуті дітьми результати

31. Вкажіть відповідність між переліком стилів педагогічного керівництва:

1. Авторитарний	а Анархічний
2. Опіки	б Самовладний
3. Ігноруючий	в Надмірне оберігання
4. Демократичний	г Довіра до учнів
	д Покарання і заохочення

III рівень

завдання на встановлення правильної послідовності

32. Встановіть вірну послідовність стадій педагогічного спілкування:

- а зосередження уваги учнів на вчителеві;
- б вербальне (словесне) спілкування;
- в "зондування душі об'єкта";
- г орієнтування під час спілкування;
- д початкова стадія спілкування.

33. Встановіть вірну та логічну послідовність основних етапів педагогічного спілкування:

- а моделювання вчителем майбутнього процесу спілкування з учнями;
- б організація безпосереднього спілкування з учнями;
- в аналіз реалізованої системи спілкування;
- г управління спілкуванням у педагогічному процесі;
- д прогнозування та моделювання майбутньої діяльності;
- е виділення досягнень, недоліків;

Тема 7: Психологічні основи педагогічної взаємодії.

1. Психологічна характеристика педагогічної взаємодії: суб'єкт-об'єктної та суб'єкт-суб'єктної.
2. Психологічна характеристика педагогічної взаємодії.
3. Міжособистісні стосунки між учасниками педагогічного процесу.
4. Взаємини вчителя з учнями, батьками та колегами.
5. Труднощі та бар'єри у спілкуванні вчителів й учнів.
6. Діагностика моделі поведінки педагога у спілкуванні з учнями на заняттях.
7. Структура, види та етапи становлення авторитету вчителя.
8. Можливі проблеми взаємодії педагога з колегами.
9. Психологічні основи конструктивної взаємодії вчителя з батьками учнів.
10. Психологічні особливості педагогічного колективу.
11. Психологічний клімат педагогічного колективу.

Основні поняття	Суб'єкт-об'єктна взаємодія, суб'єкт-суб'єктна взаємодія, контактна педвзаємодія, міжособистісні стосунки, взаємини педагога, бар'єри у спілкуванні, авторитет педагога, види авторитету, психологічний клімат педколективу.
------------------------	---

Література:

Основна література: 1, 2, 5, 11, 13, 20, 28, 36, 37.

Додаткова література: 2, 3, 4, 8, 18, 23, 27, 39, 41, 45, 47, 50, 53, 59, 61.

Грівень

завдання на вибір однієї вірної відповіді

1. Це тип взаємодії між учасниками педагогічного процесу, в якому обидві сторони виступають як активні та рівноправні суб'єкти, що вносять однаково важливий внесок у перебіг та результати спілкування. Це характеристика ... педагогічної взаємодії:
 - а суб'єкт-суб'єктної;
 - б об'єкт-суб'єктної;
 - в суб'єкт-об'єктної;
 - г об'єкт-об'єктної;
 - д невизначеної.
2. У цьому типі взаємодії реалізуються типові рольові позиції педагогічного процесу: вчитель та учень. Така взаємодія характеризується нерівністю психологічних позицій його учасників, вищою активністю педагога, порівняно з учнями, при якій один піддається більшому впливу з боку іншого (акцент на суто рольовій позиції вчителя). Це характеристика ... педагогічної взаємодії:
 - а суб'єкт-суб'єктної;
 - б об'єкт-суб'єктної;

- в суб'єкт-об'єктної;
- г об'єкт-об'єктної;
- д невизначеної.

3. До основних ознак спілкування на суб'єкт-суб'єктному ґрунті НЕ відноситься:
- а особистісна орієнтація співрозмовників;
 - б рівність психологічних позицій співрозмовників;
 - в проникнення у світ почуттів і переживань,
 - г готовність стати на позицію співрозмовника;
 - д стандартизовані прийоми спілкування.
4. Труднощі у спілкуванні, що виявляються у суб'єктивному переживанні людиною порушень у здійсненні спланованого спілкування через неприйняття партнера, незрозуміння його дій та слів, зміна комунікативної ситуації або власного психоемоційного стану – це:
- а суб'єктивізм співрозмовників;
 - б бар'єри у спілкуванні;
 - в професійна некомпетентність;
 - г порушення мовлення;
 - д амнезія.
5. Перешкоди у спілкуванні, пов'язані з нормами, установками, цінностями, а також з такими особистісними рисами як ригідність, конформність, слабка воля – це:
- а зовнішні бар'єри спілкування;
 - б опосередковані бар'єри спілкування;
 - в діяльнісно-перцептивні бар'єри спілкування;
 - г професійні деформації;
 - д внутрішні бар'єри спілкування.
6. Що з переліченого є причиною смислового бар'єру у взаємодії між вчителем та учнем:
- а низька мотиваційна зацікавленість вчителя;
 - б низький рівень наочності учня;
 - в неуспішність учня;
 - г негативна установка проти вчителя;
 - д ліберальний стиль керівництва.
7. Який етап педагогічного спілкування у запропонованому переліку зайвий?:
- а моделювання вчителем майбутнього спілкування з учнями;
 - б організація безпосереднього спілкування з учнями;

- в залучення батьків як посередників до спілкування з учнями;
- г управління спілкуванням у педагогічному процесі;
- д аналіз реалізованої системи спілкування, виділення досягнень, недоліків, моделювання майбутньої діяльності.

8. Що з переліченого НЕ відображає психологічні труднощі педагога, які виникають в процесі педагогічного спілкування вихованців та педагога:

- а невміння налагодити контакт із класом та складнощі керування спілкування під час уроку;
- б труднощі мовленнєвого спілкування та передачі власного емоційного ставлення до навчального матеріалу;
- в нерозуміння внутрішньої психологічної позиції школяра;
- г невміння курувати власним психічним станом у стресових ситуаціях педагогічної взаємодії
- д все перелічене відображає типові труднощі педагога

9. Визнання за індивідом права виступати від імені групи чи колективу або приймати відповідальні рішення в умовах спільної діяльності - це:

- а авторитет;
- б авторитетність;
- в лідерство;
- г керівництво;
- д імідж.

10. Складовими авторитету вчителя є:

- а хороше знання предмету;
- б підтримання авторитету колег;
- в педагогічний такт та етика;
- г повага до особистості учня;
- д всі відповіді правильні.

11. Здатність особистості здобувати визнання і повагу серед інших людей, бути для них джерелом ідей і зразком для наслідування – це:

- а авторитетність;
- б авторитет;
- в лідерство;
- г керівництво;
- д харизма.

12. Іррадіація авторитету вчителя – це:

- а визнання за вчителем права приймати відповідальні рішення у тих сферах, у яких він довів свою авторитетність;

- б визнання за вчителем права приймати відповідальні рішення у тих сферах, у яких авторитет вчителя не перевірявся;
- в значимість тих перетворень, які здійснює своїми діями вчитель в інтелектуальній, моральній та емоційно-вольовій сферах особистості учня;
- г персоналізація особистісних якостей вчителя у своїх вихованцях;
- д всі відповіді правильні.

13. Специфікація авторитету вчителя – це:

- а визнання за вчителем права приймати відповідальні рішення у тих сферах, у яких він довів свою авторитетність;
- б визнання за вчителем права приймати відповідальні рішення у тих сферах, у яких авторитет вчителя не перевірявся;
- в значимість тих перетворень, які здійснює своїми діями вчитель в інтелектуальній, моральній та емоційно-вольовій сферах особистості учня;
- г персоналізація особистісних якостей вчителя у своїх вихованцях;
- д всі відповіді правильні.

14. Вкажіть зайве у етапах формування авторитету вчителя:

- а значущий інший – джерело інформації;
- б значущий інший – авторитарна особа;
- в значущий інший – референтна особа;
- г значущий інший – авторитетна особа;
- д відсутній зайвий етап.

15. Наявність чи відсутність комплексу психологічних умов, які сприяють ефективній реалізації спільної діяльності та всесторонньому і гармонійному розвитку особистості в групі називається:

- а стиль керівництва;
- б соціально-психологічний клімат;
- в авторитет;
- г лідерство;
- д фасилітація.

16. Що з переліченого є показником позитивного соціально-психологічного клімату педагогічного колективу?:

- а задоволеність членів колективу своїм перебуванням в колективі, процесом і результатами праці, життєстверджуючий настрій у колективі;
- б згуртованість і організованість членів колективу, високий ступінь відкритості комунікацій;
- в визнання авторитету керівників, які суміщають ознаки формальних і неформальних лідерів; впевненість у майбутньому та практична

- відсутність плинності кадрів;
- г свідомо дисципліна та продуктивність роботи, високий ступінь участі членів колективу в управлінні і самоврядування колективом
- д всі відповіді вірні.

17. Уявіть ситуацію: ви провели в класі кілька уроків зі свого предмету. Один учень каже вам: «Я не думаю, що ви, як педагог, зможете нас навчити чому-небудь». Як ви відреагуєте на це? Оберіть найбільш психологічно обґрунтований варіант відповіді:

- а «Твоя справа - вчитись, а не вчити вчителя.»
- б «Звичайно, таких, як ти, я не зможу навчити.»
- в «Мені цікаво знати, чому ти так думаєш?»
- г «Тобі просто не хочеться вчитись.»
- д «Негайно неси щоденник. Зараз перевіримо.»

18. Вчитель дає учню завдання на уроці, а той не хоче його виконувати і каже: «Я не хочу цього робити». Якою повинна бути психологічно обґрунтована реакція вчителя?

- а «Давай обговоримо це. Можливо ти маєш рацію.»
- б «Ти розумієш, чим це може скінчитись для тебе?»
- в «Не хочеш - примусимо!»
- г «Навіщо тоді ти ходиш у школу?»
- д «Побачимо, що ти заспіваєш в кінці року!»

19. Учень висловив учителю свої сумніви у можливості добре засвоїти навчальний предмет, який викладає цей учитель. Потім говорить: «Я пояснив те, що мене турбує. А тепер ви скажіть, у чому причина цього та що мені далі робити?» Що повинен відповісти вчитель?

- а «Мені здається, у тебе комплекс меншовартості.»
- б «Давай попрацюємо ще і повернемося до обговорення цієї проблеми через деякий час. Я думаю, ми її вирішимо.»
- в «Я не можу тобі зараз дати точну відповідь, мені треба подумати.»
- г «У тебе немає ніяких підстав так турбуватись.»
- д «Не можеш засвоїти – не заважай іншим!»

20. Учень говорить учителю: «На два наступних уроки, які ви проводите, я не прийду, бо в цей час я поїду на рок-фестиваль у іншому місті». Що відповісти вчителю?

- а «Наступного разу прийдеш у школу з батьками.»
- б «Може, тобі зовсім покинути навчання?»
- в «Мені здається, ти легковажно ставишся до навчання.»
- г «Мені цікаво знати, чому концерт для тебе важливіший за урок?»
- д «Я тебе розумію. І все ж давай домовимося про те, як ти зможеш

опрацювати самостійно матеріал і яка допомога тобі в цьому потрібна.»

21. Уявіть таку ситуацію: вчитель зауважив учню, що той мало працює з його навчального предмету. Учень відповів: «Мене й так вважають досить здібним, тому мені не треба багато працювати над уроками для засвоєння матеріалу». Що має відповісти вчитель? Оберіть найбільш прийнятний психологічно обґрунтований варіант відповіді:

- а «Свої здібності необхідно розвивати в діяльності.»
- б «Я радий, що ти такої високої думки про себе.»
- в «Я сумніваюсь, що в тебе великі здібності.»
- г «Багато хто вважає себе здібним, але далеко не всі такими є.»
- д «Вдома батькам розкажеш який ти здібний, а тут роби те що тобі кажуть»

22. Уявіть ситуацію: вчитель на уроці вимагає від учня викласти все те, що написано в підручнику з даного питання. Власні думки, питання, міркування учня вчитель не схвалює. Як такий стиль опитування вчителя впливає на учнів?

- а привчає до порядку та дисципліни;
- б забезпечує струнку, логічну, послідовну систему знань учнів, яка відповідає програмі;
- в навчити самостійності учнів у такий спосіб неможливо;
- г вимога механічно заучувати матеріал позбавляє інтересу і мотивації до навчання, а також не забезпечує його розуміння;
- д тримає їх у тонусі та заставляє постійно виконувати домашнє завдання.

23. Складова структури педагогічного колективу, яка складається з симпатій-антипатій, поваги чи неповаги та інших форм духовних зв'язків, називається:

- а соціально-психологічна структура;
- б ділова структура;
- в виробнича структура;
- г всі відповіді вірні;
- д немає правильної відповіді.

24. Що з переліченого НЕ забезпечує конструктивної, здорової психологічної атмосфери в педагогічному колективі?:

- а злагодженість і згуртованість;
- б ціннісно-орієнтаційна професійна єдність та атмосфера терпимості до відмінностей
- в жорський контроль за бездоганним виконанням встановлених норм та правил;

- г атмосфера доброзичливості, чуйності, тактовності;
- д адекватне покладання відповідальності за успіхи та невдачі членів педагогічного колективу.

II рівень

завдання на встановлення відповідності (логічні пари)

25. Встановіть відповідність між структурними компонентами взаємин вчителя та учнів:

1. мотиваційний	а	тип взаємин і стиль педагогічного спілкування; спосіб поведінки в конфліктній ситуації; засоби коригування взаємин і взаємовпливу
2. когнітивний	б	задоволеність стосунками, які склалися; взаємні оцінні ставлення партнерів; відчуття психологічної захищеності, комфортності або напруженості, тривожності
3. емоційний	в	інтерес до партнера й потреба у стосунках із ним
4. поведінковий	г	взаємний обмін науковою і навчальною інформацією
	д	сприйняття й оцінка іншого; рефлексія стосунків і усвідомлення їхніх труднощів; уявлення про оптимальні взаємини

26. Встановіть відповідність між рівнями спілкування (за А.Б. Добровичем) та їх характеристиками:

1. конвенційний	а	на цьому рівні спілкування співрозмовник не партнер, а об'єкт, потрібний або зайвий; якщо він потрібний, ним треба володіти, якщо заважає – відштовхнути від себе.
2. примітивний	б	суб'єкт комунікації – маніпулятор, партнер – суперник у грі, яку неодмінно треба виграти (тобто мати якусь «вигоду»), прибудуватися до співрозмовника «зверху».
3. маніпулятивний	в	характеризується прибудовою «поруч», проте є взаємний інтерес партнерів допомогти тому, хто у цьому має потребу. Це створює особливу близькість, викликає радість спільної роботи або співтворчості.
4. стандартизований	г	повноцінне людське спілкування: людина відчуває потребу в контакті, яка посилюється наявністю реального партнера; оптимальний рівень для вирішення особистих і міжособистісних проблем.
	д	відсутність справжнього бажання спілкуватися, готовності до взаємодії. Усі фази характеризуються підкресленим формальним ставленням партнерів

один до одного, без емоційним, надмірно церемонним. Це нагадує використання один одного.

III рівень

завдання на встановлення правильної послідовності

27. Встановіть послідовність між етапами становлення авторитету педагога:

- а оволодіння педагогічною майстерністю на етапі первинної професіоналізації;
- б вчитель - авторитетна особа, якій авансується довіра та думка визнається вірною без ретельних перевірок; його думка визнається правильною, сприймається як керівництво до дії, а успіх цієї дії забезпечений, очікуваний та передбачуваний.
- в виступ у ролі посадової особи «вчитель», яка наділена керівними повноваженнями і визнання цієї ролі учнями; вчитель як джерело важливої для учнів інформації. Вчитель володіє важливою інформацією
- г вибір професії "вчитель" та первинна самопрезентація;
- д вчитель як референтна особа, з «особовим баченням» педагога учнями;

Відповідь: г, а, в, д, б.

Тема 8: Психологічні засади педагогічної майстерності та педагогічної культури.

1. Поняття про педагогічну майстерність та творчість.
2. Класифікація рівнів педагогічної майстерності за Н.В. Кузьміною.
3. Педагогічна культура та її ознаки.
4. Способи формування психологічної культури педагога.
5. Психологічні основи педагогічного такту та етики.

Основні поняття	адаптивний рівень педагогічної майстерності, діяльнісний рівень педагогічної майстерності, локально-моделюючий рівень педагогічної майстерності, педагогічна культура, педагогічна майстерність, професійне становлення особистості, професіоналізація особистості, репродуктивний рівень педагогічної майстерності, системно-моделюючий рівень педагогічної майстерності, психологічна культура вчителя
------------------------	--

Література:

Основна література: 1, 2, 5, 8, 10, 11, 13, 14, 19, 20, 24, 28, 30, 36, 37, 42.

Додаткова література: 2, 6, 11, 14, 15, 17, 18, 23, 30, 37, 45, 47, 52, 57.

І рівень

завдання на вибір однієї вірної відповіді

1. Почуття міри, що підказує людині найделікатнішу лінію поведінки у відношенні до когось, чогось, уміння особи вести себе належним чином, виявляючи повагу до інших і зберігаючи почуття власної гідності, – це:
 - а тактовність;
 - б авторитетність;
 - в стиль керівництва;
 - г педагогічні здібності;
 - д навчання.
2. Оволодіння педагогом кращими зразками, еталонами та рівнем педагогічної діяльності, педагогічного спілкування, професійної поведінки, що забезпечує високі результати навченості, вихованості і розвитку учнів – це:
 - а спрямованість педагога;
 - б педагогічна рефлексія;
 - в педагогічна майстерність;
 - г персоналізація;
 - д інтеріоризація.
3. Рівень педмайстерності вчителя, що характеризує його як такого, який глибоко володіє предметом та методикою його викладання, має

широкий науковий і культурний кругозір, знає психологію вихованців, вміло використовує методику викладання – це:

- а високий;
- б середній;
- в тактовний;
- г низький ;
- д сугестивний.

4. Педагоги з... рівнем педмайстерності задовільно знають предмет, не володіють методикою його викладання, мають обмежений науковий і культурний кругозір, не завжди здатні застосовувати свої знання. Психологію вихованців знають погано: –

- а високим;
- б середнім;
- в достатнім;
- г низьким;
- д сугестивним.

5. Вчителі з... рівнем педмайстерності мають середні здібності, люблять вихованців, але не завжди розуміють і знають їх індивідуально-психологічні особливості:

- а високим;
- б середнім;
- в достатнім;
- г низьким;
- д сугестивним.

6. Уявіть ситуацію: ви прийшли в клас провести урок, усі учні заспокоїлись, настала тиша. Раптом хтось з учнів голосно засміявся. Ви здивовано подивились на учня, який сміється, а він каже: «Мені завжди смішно дивитися на вас, а особливо – коли ви починаєте урок». Як Ви відреагуєте в цій ситуації? Оберіть найобґрунтованіший психологічно варіант відповіді:

- а «Що смішного в моїх словах?»;
- б «Я люблю веселих людей»;
- в «Ти що, дурник?»;
- г «Хто сміється – йде до дошки» ;
- д «Ну й смійся собі!».

7. Оволодіння педагогом педагогічним досвідом людства, ступінь його досконалості в педагогічній діяльності, досягнутий рівень розвитку його особистості - це:

- а педагогічна культура;
- б педагогічна майстерність;

- в спрямованість педагога;
- г стиль керівництва;
- д педагогічні здібності.

8. Педагогічна спрямованість, психолого-педагогічна ерудиція, розвинуті інтелектуальні і моральні якості, висока педагогічна майстерність і організованість, уміння продуктивно поєднувати навчально-виховну і науково-дослідницьку діяльність, сукупність, професійно важливих якостей, педагогічно спрямоване спілкування і поведінка, постійне самовдосконалення є основними складовими:

- а педагогічної рефлексії;
- б педагогічної майстерності;
- в педагогічної культури;
- г стилю керівництва;
- д характеру особистості педагога.

9. Стрижньовим компонентом педагогічної культури є:

- а педагогічна рефлексія;
- б педагогічна майстерність;
- в стиль керівництва;
- г педагогічно спрямоване спілкування;
- д педагогічна спрямованість.

10. Що передбачає синтез розвинутого психолого-педагогічного мислення, професійно-педагогічних знань, навичок і вмінь, емоційно-вольових засобів виразності, що дають змогу педагогові успішно вирішувати навчально-виховні завдання:

- а педагогічна рефлексія;
- б педагогічна культура;
- в педагогічна майстерність;
- г педагогічне самовдосконалення;
- д педагогічна організованість.

11. Компонент психологічної культури педагога, що розвивається через оволодіння культурою мови, вміннями діалогічного спілкування.

- а ціннісно-змістовий;
- б вольовий;
- в підсистема досвіду соціальної взаємодії;
- г афективний;
- д комунікативний.

12. Компонент психологічної культури педагога, який формується за допомогою духовної освіти і самовиховання, актуалізації загальнолюдських і професійно-педагогічних цінностей:

- а ціннісно-змістовий;
- б вольовий;
- в підсистема досвіду соціальної взаємодії;
- г афективний;
- д комунікативний.

13. Компонент психологічної культури педагога, який формується через розвиток психологічної проникливості, спостережливості, умінь соціальної перцепції, професійного самопізнання педагога.

- а ціннісно-змістовий;
- б вольовий;
- в підсистема досвіду соціальної взаємодії;
- г афективний;
- д рефлексивно-перцептивний.

14. Компонент психологічної культури педагога, який здійснюється через поглиблення і розвиток системи психологічних понять і уявлень, формування професійних установок:

- а ціннісно-змістовий;
- б вольовий;
- в когнітивний;
- г афективний;
- д комунікативний.

15. Компонент психологічної культури педагога, який включає установки і стереотипи культурної поведінки, вміння і навички соціальної взаємодії, соціальну активність:

- а ціннісно-змістовий;
- б вольовий;
- в підсистема досвіду соціальної взаємодії;
- г афективний;
- д комунікативний.

16. Формування розумових дій і внутрішнього плану свідомості через засвоєння педагогом зовнішніх дій з предметами і соціальних форм педагогічного спілкування:

- а екстеріоризація;
- б педагогічна рефлексія;
- в інтеріоризація;
- г персоналізація;
- д спрямованість педагога.

17. Процес опанування вчителем педагогічної майстерності, в результаті якого внутрішнє психічне життя людини отримує зовні виражену

(знакову і соціальну) форму свого існування - це.

- а педагогічна рефлексія;
- б екстеріоризація;
- в інтеріоризація;
- г персоналізація;
- д спрямованість педагога.

18. Почуття міри педагога, що підказує найделікатнішу лінію поведінки, виявляючи повагу до іншого, і почуття власної гідності – це:

- а педагогічна рефлексія;
- б педагогічна спрямованість;
- в інтеріоризація;
- г персоналізація;
- д педагогічний такт.

19. Якими рисами НЕ можна охарактеризувати тактовного вчителя?

- а культура мови, любов та співпереживання;
- б уважність і чуйність, врахування індивідуально-психологічних особливостей вихованців;
- в вимогливість, але в справедливій, доброзичливій формі;
- г вдумливість, обережність у судженнях, словах;
- д необ'єктивність, приниження гідності і достоїнства учня.

20. Нетактовність викладача пов'язана з:

- а невмінням зрозуміти іншу людину;
- б невмінням поставити себе на місце іншого;
- в невміння уявити думки та почуття іншого;
- г відсутністю відчуття міри дозволеного у взаємодії;
- д всі відповіді вірні.

21. Процес усвідомлення суб'єктом власної особистості як суспільно значущої, результатом чого виступає його активна діяльність, націлена на трансляцію іншим свої індивідуальності, що в результаті ретранслюється у особистості інших людей (вихованців, колег) - це.

- а педагогічна рефлексія;
- б екстеріоризація;
- в інтеріоризація;
- г персоналізація;
- д спрямованість педагога.

22. Кодекси поведіння, що забезпечують моральні характер тих взаємин між людьми, що впливають з їхньої професійної діяльності:

- а професійна етика;
- б професійні стандарти;

- в професійні обмеження;
- г персоналізація;
- д педагогічна рефлексія.

23. Самостійний розділ етичної науки, що вивчає особливості педагогічної моралі, з'ясовує специфіку реалізації загальних принципів моральності в сфері педагогічної праці, розкриває її функції, специфіку змісту принципів і етичних категорій – це:

- а професійна деонтологія;
- б педагогічна етика;
- в педагогічна психологія;
- г педагогіка;
- д психологія педагогічної діяльності.

24. Педагогічна етика полягає у:

- а розробці педагогічного етикету;
- б дотриманні сукупності вироблених у вчительському середовищі специфічних правил спілкування, манер поведінки;
- в дотриманні моральних стосунків у професійному середовищі;
- г дотриманні педагогом норм та принципів педагогічної моралі та моральних цінностей;
- д всі відповіді вірні.

II рівень

завдання на встановлення відповідності (логічні пари)

25. Встановіть відповідність між структурними компонентами психологічної культури:

1. афективний	а	адаптивність, вміння довільної саморегуляції своєї поведінки і діяльності, моральна саморегуляція
2. рефлексивно-перцептивний	б	система наукових психологічних знань
3. когнітивний	в	чутливість до людей, емпатія, співпереживання
4. регулятивний	г	соціальні норми, цінності і відношення до них
	д	спостережливість, увага до людей, психологічна проникливість

III рівень

завдання на встановлення правильної послідовності

26. Встановіть правильну послідовність рівнів психологічної культури:

- а психологічна компетентність;
- б зріла психологічна культура, як розвинутий механізм особистісної

саморегуляції;
в психологічна грамотність як деякий мінімум психологічних знань і
умінь;

Відповідь: в, а, б.

Тема 9: Збереження та зміцнення психічного здоров'я учасників педагогічної взаємодії.

1. Психогігієнічні вимоги до організації навчально-виховного процесу у школі.
2. Стрес та психічна напруга у діяльності педагога.
3. Основні причини порушення психічного здоров'я вчителя.
4. Емоційно-вольова саморегуляція педагога.
5. Засоби емоційної саморегуляції педагога.
6. Методи психофізіологічного та психологічного відновлення вчителя.
7. Психопрофілактика педагогічної праці та відпочинку.
8. Синдром емоційного вигорання, його причини, шляхи попередження та способи подолання.
9. Особисті кордони педагога та їх екологічне відстоювання.
10. Кібергігієна та цифрова грамотність педагога.

Основні поняття	синдром емоційного вигорання, стрес, еустрес, дистрес, психічна напруга, схильність до неврозу, емоційно-вольова саморегуляція, аутогенне тренування, психологічне відновлення, дидактогенія, психічне здоров'я, психогігієна
------------------------	---

Література:

Основна література: 1, 2, 5, 8, 11, 13, 15, 16, 20, 21, 22, 24, 28, 36, 37.

Додаткова література: 3, 18, 23, 26, 42, 43, 45, 51, 52, 57, 60.

І рівень

завдання на вибір однієї вірної відповіді

1. Мислення, змістом якого є різні роздуми, уявлення, пов'язані з образою, соромом, невдачею, страхом чи іншими негативними переживаннями. В його умовах психічна напруженість може ще більше посилюватись і підвищувати можливість виникнення психічних розладів. Як зазначають дослідники (Ю. Орлов та ін.), при цьому спостерігається повна свобода уяви, відсутність свідомого контролю за вільним плином образів і думок та рефлексивного аналізу свого мислення. Це:
 - а саногенне мислення;
 - б патогенне мислення;
 - в наочно-образне мислення;
 - г навіювання;
 - д стрес.
2. Мислення, свідомо спрямоване на подолання негативних емоційних переживань, психічне оздоровлення і постійну підтримку позитивного образу Я. Суб'єкт ніби відокремлює себе від власних переживань і, спостерігаючи за ними, виробляє форму при-

стосування до них. Це є ефективним засобом розв'язання складних психотравмуючих проблем, який ґрунтується на свідомому аналізі власних переживань та емоціогенних факторів. Це: Мислення, свідомо спрямоване на подолання негативних емоційних переживань, психічне оздоровлення і постійну підтримку позитивного образу Я. Суб'єкт ніби відокремлює себе від власних переживань і, спостерігаючи за ними, виробляє форму пристосування до них. Це є ефективним засобом розв'язання складних психотравмуючих проблем, який ґрунтується на свідомому аналізі власних переживань та емоціогенних факторів.

Це:

- а саногенне мислення;
- б патогенне мислення;
- в наочно-образне мислення;
- г навіювання;
- д стрес.

3. Стан душевного благополуччя, що характеризується відсутністю хворобливих психічних проявів та який забезпечує адекватну умовам оточуючої дійсності регуляцію поведінки, діяльності – це:

- а фізичне здоров'я;
- б соціальне здоров'я;
- в психічне здоров'я;
- г всі відповіді вірні;
- д вірна відповідь відсутня.

4. Який основний практичний принцип психогієни спілкування:

- а «Не нашкодь!»;
- б «Вмій слухати!»;
- в «Виділяй головне!»;
- г «Вислухай і допоможи!».
- д «Ти зобов'язаний допомогти!»

5. Негативний психічний стан учня, зумовлений нетактовними діями педагогів. Грубість, постійні і не завжди вмотивовані покарання, акцентування на невдачах у навчанні та поведінці спричинюють негативні настрої і установки та неврози у дітей. Особливо піддаються негативному впливу педагога вразливі, безвольні учні зі слабким типом нервової системи. Цей стан породжує в них відчуття власної неповноцінності, непоправності своєї поведінки, страху, втрати впевненості у собі, що негативно впливає на якість їх навчання і міжособистісні стосунки з іншими учнями. Це:

- а невротичний стан;
- б конфабуляція;

- в дидактогенія;
- г депресія;
- д апатія.

6. Організм школяра особливо реактивний і найбільш схильний до невротизуючих впливів:

- а у періоди вікових криз (7-8 років і пубертатного періоду-13-15 років);
- б у віці 9 років;
- в у молодшому підлітковому віці;
- г у старшому підлітковому віці;
- д в старших класах.

7. Предметом вивчення педагогічної психогієни є:

- а умови збереження та зміцнення психічного здоров'я людини в процесі навчання виховання;
- б профілактика психічних захворювань у працівників педагогічної сфери;
- в принципи та умови збереження та зміцнення психічного здоров'я людини в процесі розумової діяльності;**
- г засоби та методи саморегуляції психічних станів;**
- д всі відповіді вірні.

8. Невроз учня, викликаний неправильним поведінням педагога отримав назву:

- а ятрогенія;
- б десенсибілізація;
- в дидактогенія;
- г емансипація;
- д депривація.

9. Дидактогенія – це:

- а негативний психічний стан учня (пригнічений настрій, страх, фрустрація тощо), який негативно впливає на його діяльність та міжособистісні стосунки і викликаний порушенням педагогічного такту з боку педагога, вчителя, вихователя;
- б слабке усвідомлення потенційних зв'язків подій, проєктів, планів на майбутнє;
- в порушення психічного здоров'я людини внаслідок виконання ненормованих дидактичних завдань;
- г стан, який виникає у складних умовах життя і вимагає від людини дій, які перевершують її можливості;
- д розділ психології педагогічної діяльності, що вивчає походження дидактичних засобів навчання.

10. «Синдром емоційного вигорання» – це:

- а фізичне та емоційне виснаження, яке супроводжується розвитком негативної самооцінки власних професійних досягнень, негативного ставлення до роботи, до власних особистісних якостей та втратою розуміння і співчуття до учнів);
- б закономірний процес емоційно бурхливого реагування на труднощі, які виникають під час виконання професійних обов'язків;
- в стан людини, який межує з патологічним проявом тривожності і обумовлює незворотні процеси у психіці людини;
- г комплекс показників психічного здоров'я, який проявляється у кожної людини внаслідок тривалого перебування на одній і тій же посаді;
- д комплекс характеристик емоційної сфери особистості, в якому виявляється її здатність до надмірного вираження своїх емоцій.

11. У якому з наведених нижче варіантів названо особистісні фактори ризику „емоційного вигорання” педагога:

- а низька або дуже висока емпатія, схильність до інтроверсії, реактивність, жорсткість та авторитарність стосовно інших, низький рівень самоповаги та самооцінки.
- б висока насиченість робочого дня, відповідальність за результат спілкування, певна залежність від партнерів, конфліктні або ситуації напруженого спілкування.
- в низька або дуже висока емпатія, конфліктні або ситуації напруженого спілкування, реактивність, авторитарність по відношенню до інших.
- г висока насиченість робочого дня, відповідальність за результат спілкування, певна залежність від партнерів, авторитарність по відношенню до інших.
- д вірний перелік відсутній.

12. У якому з наведених нижче варіантів названо професійні фактори ризику «емоційного вигорання» фахівця:

- а низька або дуже висока емпатія, схильність до інтроверсії.
- б висока насиченість робочого дня, відповідальність за результат спілкування, певна залежність від партнерів, конфліктні або ситуації напруженого спілкування.
- в низька або дуже висока емпатія, конфліктні або ситуації напруженого спілкування, реактивність, авторитарність по відношенню до інших.
- г висока насиченість робочого дня, відповідальність за результат спілкування, певна залежність від партнерів, щодо інших.

д всі переліки вірні.

13. У якому з наведених нижче варіантів названо характерні ознаки (компоненти) «синдрому згорання»:

- а психічні розлади, наявність соматичних хвороб, слабка диференціація сприймання, знецінення досягнень власної діяльності;
- б слабка усвідомлення потенційних зв'язків подій, проєктів, планів на майбутнє та незадоволеність власним статусом;
- в емоційне виснаження, деперсоналізація, редукція особистісних досягнень;
- г складні умови життя і вимога від людини дій, які перевершують її можливості;
- д зниження нервово-психічної стійкості, погіршення пам'яті, емоційність у спілкуванні, рольовий конфлікт.

14. Зниження почуття компетентності у роботі, незадоволеність собою, відчуття зниження цінності своєї діяльності, нехтування службовими обов'язками, обмеження своїх можливостей та негативне самоприйняття у професійному плані називається:

- а емоційним виснаженням;
- б деперсоналізацією;
- в «синдромом емоційного вигорання»;
- г редукцією особистісних досягнень;
- д дисоціацією.

15. Явище деперсоналізації, яке супроводжує синдром емоційного вигорання, це:

- а почуття емоційної спустошеності;
- б зменшення кількості позитивних емоцій, що виникають через свою роботу;
- в цинічне ставлення до праці і об'єктів своєї праці (безчуттєве, байдуже ставлення до учнів, колег, клієнтів, відвідувачів тощо);
- г формування почуття некомпетентності;
- д фіксація на невдачах у своїй професії.

16. Стрес – це:

- а переживання людини з приводу негативних подій її життя;
- б неспецифічна реакція організму на ситуацію, яка потребує певних змін;
- в зовнішні фактори впливу на емоційний стан людини;
- г емоційний стан, якого потрібно уникати різними способами;
- д вірна відповідь відсутня.

17. Виділяють такі фази стресу:

- а афект, конфлікт, напруження, знесилення;
- б роздратування, гнів, апатія;
- в напруга, опір та виснаження;
- г амбіції, стресор, інтерпретація стресу, подолання стресу;
- д входження у стрес, напруження, адаптація, психосоматичні наслідки.

18. За походженням і механізмом розвитку виділяють стреси:

- а емоційно-позитивний і емоційно-негативний;
- б короткочасний і довготривалий;
- в фізіологічний та психологічний.
- г а) і в)
- д б) і в)

19. В якому із запропонованих нижче варіантів відповідей охарактеризовано організаційний стрес:

- а виникає внаслідок негативного впливу на суб'єкта особливостей структури, у якій він працює (деструктивний психологічний клімат, керівництво, розподіл обов'язків, невизначеність перспектив тощо);
- б виникає через причини, пов'язані з умовами та місцем роботи (вплив фактору часу, шкідливих чинників, робочого навантаження тощо);
- в виникає через загрозу втратити роботу (повністю чи частково) в організації;
- г виникає через причини, пов'язані безпосередньо з професією, родом чи видом діяльності (рівень компетентності, рухова активність, взаємодія з людьми тощо).
- д виникає під час інформаційних перевантажень.

20. В якому із запропонованих нижче варіантів відповідей охарактеризовано робочий стрес:

- а виникає внаслідок негативного впливу на суб'єкта особливостей структури, у якій він працює (деструктивний психологічний клімат, керівництво, розподіл обов'язків, невизначеність перспектив тощо);
- б виникає через причини, пов'язані з умовами та місцем роботи (вплив фактору часу, шкідливих чинників, робочого навантаження тощо);
- в виникає через загрозу втратити роботу (повністю чи частково) в організації;
- г виникає через причини, пов'язані безпосередньо з професією, родом чи видом діяльності (рівень компетентності, рухова

активність, взаємодія з людьми тощо).

д виникає під час інформаційних перевантажень.

21. В якому із запропонованих нижче варіантів відповідей охарактеризовано професійний стрес:

а виникає внаслідок негативного впливу на суб'єкта особливостей структури, у якій він працює (деструктивний психологічний клімат, керівництво, розподіл обов'язків, невизначеність перспектив тощо);

б виникає через причини, пов'язані з умовами та місцем роботи (вплив фактору часу, шкідливих чинників, робочого навантаження тощо);

в виникає через загрозу втратити роботу (повністю чи частково) в організації;

г виникає через причини, пов'язані безпосередньо з професією, родом чи видом діяльності (рівень компетентності, рухова активність, взаємодія з людьми тощо).

д виникає під час інформаційних перевантажень.

22. Виберіть найбільш правильне, на Вашу думку, твердження:

а метод аутогенного тренування – заснований на взаємозв'язку інтенсивності емоцій та м'язового напруження.;

б метод аутогенного тренування – заснований на необхідності людини відновлювати свій саногенний потенціал;

в метод аутогенного тренування – заснований на взаємозв'язку медитаційних технік та навіювання позитивних установок;

г метод аутогенного тренування – заснований на самонавіюванні у релаксованому стані з акцентом на побудову в уяві яскравих динамічних образів;

д метод аутогенного тренування – заснований на біологічному зворотньому зв'язку та рівні навіюваності людини.

23. Вміння педагога диференціювати власні емоції та розуміти емоції оточуючих, управляти власними емоціями і будувати комунікацію з урахуванням емоційного фону стосунків задля збереження себе та інших у збалансованому нервово-психічному стані – це характеристика... педагога:

а психіатричного статусу;

б емоційної грамотності;

в спрямованості;

г соціального інтелекту;

д розумового розвитку.

24. До структури емоційного інтелекту Д.Гоулмана НЕ входить:

- а самосвідомість;
- б самоконтроль;
- в соціальна свідомість;
- г вміння налагоджувати стосунки;
- д рівень IQ.

25. Термін Дена Сігелла на позначення здатності людини справлятися з труднощами, невизначеністю, кількості дискомфорту (зовнішнього та внутрішнього), який може витримати людина) – це:

- а внутрішній конфлікт;
- б фрустрація;
- в вікно (межа) толерантності;
- г каузальна атрибуція;
- д перцепція.

26. Коливання вегетативної нервової системи в межах вікна толерантності особистості включають такі області:

- а зони гіперактивації, оптимальної та гіпоактивації;
- б гіпокамп, гіпофіз, кора головного мозку;
- в передню, середню, центральну;
- г фрустрації, апатії, гіпервентиляції;
- д дифузну, вентральну, циркулярну.

27. Метод психологічного розвантаження, розроблений у 1932 році німецьким психіатром і психотерапевтом Йоганном Шульцем і спрямований на зняття нервового напруження та стабілізації шляхом частого повторення спеціальних словесних оптимістично-мобілізуючих формул – це:

- а аутогенне тренування (аутотренінг)
- б медитація
- в самосхвалення
- г гіпноз
- д афірмації

II рівень

завдання на встановлення відповідності (логічні пари)

28. Встановіть відповідність між групами симптомів стресу та їх прикладами:

1. когнітивні	а	фізична слабкість; головний біль; постійне відчуття втоми; прискорене серцебиття тощо
2. емоційні	б	зниження апетиту або, навпаки, надмірне споживання їжі; безсоння або надмірна

		сонливість; відсутність інтересу та недовіра до оточення; поява нервових звичок
3. поведінкові	в	погіршення пам'яті; підвищення тривожності; порушення концентрації уваги
4. фізіологічні	г	дратівливість, пригніченість та постійне відчуття занепокоєння; відчуття самотності; нездатність розслабитися

III рівень

завдання на встановлення правильної послідовності

29. Встановіть вірну послідовність стадій стресу:

- а стадія резистентності;
- б стадія виснаження;
- в стадія тривоги.

Тема 10: Психологічні засади вирішення конфліктів у педагогічній діяльності.

Мета: сформувати у майбутніх педагогів уявлення про протиріччя та конфлікти в педагогічній взаємодії, ознайомити зі стратегіями поведінки в них; ознайомити з методами вирішення конфліктних ситуацій; ознайомлення з психологічними причинами та наслідками шкільного булінгу.

Професійна спрямованість: сприяти формуванню в майбутніх представників педагогічної спільноти потреби у вдосконаленні умінь і навичок професійної діяльності, якостей власної особистості; формування у майбутніх педагогів компетенції конструктивного вирішення конфліктів, протидії булінгу; формування науково-дослідницьких умінь.

Основні поняття	педагогічний конфлікт, горизонтальний конфлікт, вертикальний конфлікт, стиль поведінки у конфлікті, суперництво, співробітництво, деструктивність, діалог, компроміс, конкуренція, консенсус, уникнення, пристосування, узгодження, конфліктність педагога, тригери, булінг, мобінг, учасники шкільного булінгу, антибулінгові програми.
------------------------	--

План

1. Особливості горизонтального педагогічного конфлікту. Шляхи попередження та подолання.
2. Умови запобігання та шляхи вирішення педагогічного конфлікту у взаєминах учителів й учнів, керівництва і педагогів, батьків і педагогів.
3. Шкільний булінг та конструктивна позиція педагога в ньому.
4. Кібербулінг, секстінг, грумінг: шлях превенції та екологічна позиція педагога.
4. Ефективні методики протидії булінгу у шкільному середовищі.
5. Мобінг у професійних педагогічних спільнотах та шляхи його превенції.

Література:

Основна література: 1, 2, 5, 8, 11, 13, 15, 16, 20, 21, 22, 24, 28, 36, 37.

Додаткова література: 3, 10, 12, 14, 23, 26, 30, 31, 45, 50, 52, 58, 60.

І рівень

завдання на вибір однієї вірної відповіді

1. Найгостріший спосіб розвитку і подолання значущих суперечностей, що виникають у взаємодії учасників освітнього процесу, який зазвичай супроводжується негативними емоціями та потребує розв'язання:
 - а локус контролю;
 - б педагогічний конфлікт;
 - в мобінг;
 - г консенсус;
 - д компроміс
2. Залежно від спрямованості владного впливу, конфлікти

поділяють на:

- а внутрішньо-особистісні, міжособистісні, групові, конфлікти між особистістю і групою;
- б закриті та відкриті;
- в насильницькі (антагоністичні) і ненасильницькі (компромісні);
- г вертикальні і горизонтальні;
- д когнікативні та конфлікти інтересів.

3. Конфлікти, при яких обсяг влади зменшується зверху донизу, що й визначає різні стартові умови для учасників конфлікту, наприклад завуч – учень:

- а низхідні;
- б горизонтальні;
- в економічні;
- г конфлікти інтересів;
- д вертикальні.

4. Конфлікти, які передбачають взаємодію рівних за обсягом наявної влади (ієрархічному рівню) суб'єктів, наприклад класний керівник – педагог-організатор:

- а вертикальні;
- б закриті;
- в горизонтальні;
- г відкриті;
- д економічні.

5. Об'єктивні причини конфліктів:

- а зумовлені поведінкою індивіда, але не залежать від його волі;
- б існують незалежно від волі і бажання учасників взаємодії;
- в зумовлені поведінкою індивіда та психологічною структурою особистості (характером, темпераментом, спрямованістю, ціннісними орієнтаціями, потребами тощо);
- г зумовлені відсутністю тактовності учасників;
- д немає правильної відповіді.

6. Суб'єктивні причини конфліктів:

- а зумовлені поведінкою індивіда, але не залежать від його волі;
- б існують незалежно від волі і бажання учасників взаємодії;
- в зумовлені поведінкою індивіда та психологічною структурою особистості (характером, темпераментом, спрямованістю, ціннісними орієнтаціями, потребами тощо);
- г зумовлені відсутністю тактовності учасників;
- д немає правильної відповіді.

- 7. Цей стиль поведінки у конфлікті використовує активна, вольова, самостійна, раціональна людина, яка звикла вирішувати проблеми власним шляхом, враховуючи власні інтереси – це стиль:**
- а компромісу;
 - б співдружності, співтворчості (співробітництво);
 - в ухилення (уникання);
 - г конкуренції (протиборство і тиск);
 - д пристосування (відступ, поступка).
- 8. Цей стиль поведінки у конфлікті найчастіше використовує ініціативна людина, яка бажає вирішити проблему узгоджено, враховуючи думки інших – це стиль:**
- а компромісу;
 - б співдружності, співтворчості (співробітництво);
 - в ухилення (уникання);
 - г конкуренції (протиборство і тиск);
 - д пристосування (відступ, поступка).
- 9. Цей стиль поведінки у конфлікті є ефективним, коли сторони зацікавлені в збереженні дружніх стосунків і кожна зі сторін орієнтується на певні поступки одна одній – це стиль:**
- а компромісу;
 - б співдружності, співтворчості (співробітництво);
 - в ухилення (уникання);
 - г конкуренції (протиборство і тиск);
 - д пристосування (відступ, поступка).
- 10. Цей стиль поведінки у конфлікті застосовують викладачі пасивні, хоча й досить раціональні, які не хочуть створювати в стосунках зі студентами напруженості і свідомо поступатися власними інтересами – це стиль:**
- а компромісу;
 - б співдружності, співтворчості (співробітництво);
 - в ухилення (уникання);
 - г конкуренції (протиборство і тиск);
 - д пристосування (відступ, поступка).
- 11. Цей стиль поведінки у конфліктній ситуації найчастіше використовує викладач конформного типу. Педагог одразу відмовляється від своєї думки й ніколи її не відстоює. Це стиль:**
- а компромісу;
 - б співдружності, співтворчості (співробітництво);
 - в ухилення (уникання);

- г конкуренції (протиборство і тиск);
- д пристосування (відступ, поступка);

12. Діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу:

- а фішинг;
- б шантаж;
- в мобінг;
- г булінг;
- д шахрайство.

13. Що робити, якщо ви стали свідком булінгу?

- а втрутитися і припинити цькування, зайняти нейтральну позицію в суперечці;
- б пояснити, які саме дії вважаєте булінгом і чому їх варто припинити;
- в уникати в спілкуванні слів «жертва» та «агресор», аби запобігти тавруванню і розподілу ролей;
- г повідомити керівництво навчального закладу про ситуацію, що склалася, і вимагати вжити заходів щодо припинення цькування;
- д всі відповіді правильні.

14. На думку Д. Ольвеуса, розповсюдженню шкільного цькування сприяє наступне:

- а соціальне наслідування;
- б послаблення заборони агресивних тенденцій;
- в дифузія відповідальності;
- г повторюваність атак;
- д всі відповіді вірні.

15. Рольова структура булінгу передбачає ролові позиції:

- а агресора, жертви;
- б жертви, спостерігача;
- в агресора, жертви, спостерігача;
- г агресора, жертви, спостерігача, захисника;
- д агресора, спостерігача.

16. Діяння роботодавця або окремих працівників трудового (педагогічного) колективу, які спрямовані на приниження гідності та честі працівника, його професійної (ділової) репутації у формі психологічного та/або економічного тиску - це:

- а хуліганство;
- б булінг;
- в мобінг;
- г тригери;
- д компроміс.

17. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- а систематичність (повторюваність) діяння;
- б наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- в дії або бездіяльність кривдника;
- г одиничність дії;
- д всі відповіді вірні, окрім г

18. Яка з нижченаведених характеристик педагога може послугувати тригером для мобінгу?

- а зарекомендувати себе як сильну і впевнену в собі особистість;
- б виконувати свою роботу бездоганно;
- в показувати боязкість і надмірну скромність
- г показувати впевненість у собі і професіоналізм;
- д зберігати з колегами ділові стосунки і не намагатися одразу стати з ними запанібрата.

19. Визначення проблеми, учасників конфлікту, хто чого побоюється, які потреби відстоюються – це:

- а переговори;
- б картографія конфлікту;
- в конфлікт;
- г план конфлікту;
- д схема конфлікту.

20. Один зі засобів вирішення конфлікту, при якому запрошується третя особа, яка в конфлікті не бере участі та є об'єктивною - це:

- а консенсус;
- б переговори;
- в компроміс;
- г посередництво;
- д відсутня правильна відповідь.

II рівень

завдання на встановлення відповідності (логічні пари):

21. Встановіть відповідність між видом булінгу та його визначенням:

1. психологічний	а	приниження за допомогою мобільних телефонів, Інтернету, інших електронних пристроїв
2. економічний	б	принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти
3. сексуальний	в	принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміка обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж
4. кібербулінг	г д	крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей

III рівень

Завдання на встановлення правильної послідовності

22. Встановіть послідовність між стадіями розвитку педагогічного конфлікту:

- а суперечності переходять на рівень реальних взаємин викладача і студентів.;
- б протиборство;
- в виникнення протидії;
- г формування суперечностей норм, цінностей, інтересів, поглядів, думок тощо.

ВІДПОВІДІ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

N питання	ТЕМИ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.										
2.										
3.										
4.										
5.										
6.										
7.										
8.										
9.										
10.										
11.										
12.										
13.										
14.										
15.										
16.										
17.										
18.										
19.										
20.										
21.										
22.										
23.										
24.										
25.										
26.										
27.										
28.										
29.										
30.										
31.										
32.										
33.										
34.										
35.										
36.										
37.										
38.										
39.										
40.										

**Література з курсу
«ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Основна література:

1. Аматыєва О., Саяпіна С. Психологія педагогічної діяльності. Курс лекцій для студентів педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів / О. Аматыєва, С. Саяпіна; МОНМС України, Слов'ян. держ. пед. ун-т. – Слов'янськ, 2010. – 305 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: Наук.видання / І.Д. Бех – К.: Либідь, 2003. – 280 с. Режим доступу: http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/3/vupysk_21.pdf
3. Бех І. Д. Виховання особистості : У 2 кн. Кн.2 : Особистісно орієнтований підхід : науково-практичні засади : Навч.-метод. посібник / Іван Дмитрович Бех – К.: Либідь, 2003. – 344 с.
4. Бочелюк В.Й. Педагогічна психологія. Навчальний посібник. / Бочелюк В.Й., Зарицка В.В. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 248 с.
5. Булах І. С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник / І. С. Булах, Л. В. Долинська; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Київ: НПУ, 2002. - 114 с.
6. Бутузова Л.П. Психологічний ретроспективний аналіз уявлень майбутніх педагогів про шкільний булінг / Л.П.Бутузова// Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. – № 3 (37). – 2018. – С.3-8. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/28786/>
7. Бутузова Л.П. Системокомплекс професійно важливих якостей психологів, необхідний для роботи в початковій школі /Л.П. Бутузова // Формування професійної компетентності майбутніх педагогів дошкільної та початкової освіти: збірник науково-методичних праць / За заг. ред. В.Є. Литнєва, Н.Є.Колесник, Т.В.Наумчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім.І.Франка, 2014. - С.27-31. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/13604/>
8. Бутузова Л.П., Сидоренко Н.І. Особистісний профіль усвідомлюваної саморегуляції поведінки майбутніх педагогів / Л.П.Бутузова, Н.І. Сидоренко// Наука і освіта. 2014. - №5/СХХІІ, травень. – С.116-121. Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/13552/1/Butuzova_Sydorenko_2014.pdf
9. Бутузова Л.П., Сидоренко Н.І. Психологічні межі особистості як основа асертивної взаємодії майбутнього педагога / Л.П.Бутузова, Н.І. Сидоренко// Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі : матеріали III Міжнародного Конгресу (м. Одеса, 18-21 травня 2017 року) / Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – С.449-450. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/28773/1/Бутузова%20Сидоренко-тези%202017.pdf>
10. Видра О. Г. Психологічна культура особистості майбутнього вчителя

- трудового навчання: Монографія. - Чернігів: Чернігівський державний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2008. - 164 с.
11. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія. Навч. посіб. / О.Г. Видра. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 112 с. Режим доступу: http://libzv1960.ucoz.com/vidra-vikova_ta_ped-psikh..pdf
 12. Вікова та педагогічна психологія / За ред. О.В. Скрипченко, Л.В. Долинської та ін. – К.: Просвіта, 2001. – 416 с. Режим доступу: <https://westudents.com.ua/knigi/495-vkova-ta-pedagogchna-psihologiya-skripchenko-ov.html>
 13. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навч. посібник / О.І. Власова. – К.: Либідь, 2005. – 400с. Режим доступу: <http://refs.in.ua/vlasova-oi-pedagogichna-psihologiya-navch-posibnik-k-libide.html>
 14. Житник Б.О., Крижко В.В., Павлютенков Є.М. Професійне удосконалення вчителя //В кн.: Методична робота в школі /Б.О.Житник, В.В. Крижко, Є.М. Павлютенков. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 192 с. – С.161-164.
 15. Заброцький М.М. Педагогічна психологія: Курс лекцій / М.М.Заброцький. – К.: МАУП, 2000. – 100 с. Режим доступу: <http://skaz.com.ua/psihologiya/2375/index.html>
 16. Заброцький М.М., Павелків Р.В. Педагогічна психологія (Теоретичні концепції та практикум): Навчальний посібник / М.М. Заброцький, Р.В. Павелків. – Рівне, 2003. – 297 с.
 17. Завалевський Ю.І. Конкурентоспроможний вчитель: теорія і практика : навч. посіб. / Ю. І. Завалевський. – Чернівці : Букрек, 2010. – 214 с.
 18. Завалевський Ю.І. Сучасний вчитель: вимір часу : навч.-метод. посіб. / Ю. І. Завалевський. – К. : Букрек, 2008. – 288 с.
 19. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): 2-ге вид.: Навчальний посібник / В.П. Кутішенко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 128с. Режим доступу: [http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5696/1/V_Kutishenko_VPP%20\(KL\).pdf](http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5696/1/V_Kutishenko_VPP%20(KL).pdf)
 20. Лефрансуа Ги Прикладная педагогическая психология / Ги Лнфрансуа. – СПб.: ПРАЙМ-ЕВРО-ЗНАК, 2005. – 416 с. Режим доступу: http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/ped_psix.pdf
 21. Методичні матеріали з курсу «Психологія педагогічної діяльності» / Укладачі: Л.П.Бутузова, О.Л.Мачушник. – Житомир, 2019. – 96 с.
 22. Освітні технології: Навчально-метод. Посібник / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін./ за заг. ред.О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256с. Режим доступу: <https://rnc.trost.net.ua/wp-content/uploads/2016/02/Освітні-технології.-ПЕХОТА.pdf>
 23. Педагогічна психологія / За ред. Проколієнко Л.М., Ніколенка Д.Ф. – К.: Вища школа, 1991. – 183 с.

24. Педагогічна психологія: тестові завдання та глосарій. Навчально-методичний посібник / [Укладачі: Дмитрієва С. М., Бутузова Л. П., – Житомир: видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2018. - 132 с.
25. Педагогічна та професійна психологія: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня магістр зі спеціальності 8.18010021 «Педагогіка вищої школи» освітнього ступеня бакалавр зі спеціальності 6.030102 «Психологія» / Уклад. Богдан Ж.Б., Солодовник Т.О. — Харків : НТУ «ХП», 2016. — 68 с. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/50591613.pdf>
26. Подоляк Л.Г., Главник О.П. Основи педагогічної психології (психологія виховання) [Текст]: навч. Посіб. / Л.Г. Подоляк, О.П. Главник. – К.: Главник, 2006. – 112 с.
27. Поліщук В.М. Вікова і педагогічна психологія : навчальний посібник / В.М. Поліщук. – Суми : Університетська книга, 2010. – 352 с. Режим доступу:<https://westudents.com.ua/knigi/489-vkova-pedagogchna-psihologya-polschuk-vm.html>
28. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: Навч.-метод. посіб. для самост.вивч. дисципліни / В.А. Козаков, М.В. Артюшина, О.М. Котикова та ін.; За заг. Ред. В.А. Козакова. — К.: КНЕУ, 2003. — 829 с. Режим доступу: <https://ru.b-ok.org/book/3203850/cb8ea2>
29. Психологія і педагогіка у протидії пандемії COVID-19: Інтернет-посібник / за наук. ред. В.Г. Кременя ; [координатор інтернет-посібника В.В. Рибалка ; колектив авторів]. Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2020. 243 с.
30. Психолого-педагогічні засади діяльності педагога сучасної професійної школи: навчально-методичний посібник/ ав.: Дегтярьова Г. С., Козяр М. М., Руденко Л. А., Шиделко А. В.; за ред. Руденко Л. А. – К.: Педагогічна думка, 2013. – 144 с. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/32306977.pdf>
31. Психолого-правова профілактика насильства в учнівському середовищі: методичні рекомендації / упор.: В.П. Остапович, Ю.Ю. Бойко-Бузиль, В.І. Барко та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В.О. Криволапчука. Київ: "Видавництво Людмила", 2020. - 148 с. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1KMBgFsva2bJhQOS6FoYKbFn2176XUW0m/view?fbclid=IwAR1J-YeV6MzbFNcfzgqYTnYNeD_AEJXdn2WQ2LgotRD_6bYI7MTDJtmeBeg
32. Савчин М.В. Педагогічна психологія: навч. посіб. / М.В. Савчин. – Київ: Академвидав, 2007. – 424 с.
33. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посібн. / В.А. Семиченко. – К.: Вища школа, 2004. – 335 с.
34. Семиченко В.А. Психологічна структура педагогічної діяльності [Текст] : навч. Посібник / В. А. Семиченко, В. С. Заслуженюк. – К. : Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, 2000 .- Ч. 1. – К., 2000. – 217 с.

35. Семиченко В.А. Психологічна структура педагогічної діяльності [Текст] : навч. Посібник / В. А. Семиченко, В. С. Заслуженюк. – К. : Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, 2000 .- Ч. 2. – К., 2001. – 231 с.
36. Сергеєнкова О. П. Педагогічна психологія. Навчальний посібник / О.П. Сергеєнкова. – К.: Вид. Центр КНЛУ, 2003. – 112 с. Режим доступу: <https://westudents.com.ua/knigi/518-pedagogchna-psihologiya-sergnkova-op.html>
37. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій : гендерні аспекти / За наук. ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки, Т. В. Зайчикової – К.: Міленіум, 2006. – 368 с.
38. Токарева Н.М. Основи педагогічної психології: навчально-методичний посібник / Н. М. Токарева – Кривий Ріг, 2013 – 223 с. Режим доступу: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/1758/1/%D0%BF%D0%B5%D0%B4.%D0%BF%D1%81.pdf>
39. Траверсе Т.М. Професіоналізація особистості майбутнього фахівця в галузі педагогічної діяльності / Проблеми загальної та педагогічної психології, т.V, ч.7.-2003.-С.289-294.
40. Хупавцева Н.О. Психологія фасилітативної взаємодії в педагогічному процесі закладів середньої освіти. Автореф. ..д.психол.н., 19.00.07 педагогічна та вікова психологія / Н.О. Хупавцева. - Переяслав, 2021. – 46 с.
41. Щербан Т.Д. Психологія навчального спілкування: Монографія. -К.: Міленіум, 2004.-346 с.

Додаткова література

1. Айсмонкас Б.Б. Педагогическая психология: Схемы и тесты / Б.Б. Айсмонкас. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2002. – 208 с. Режим доступу: http://www.ido.edu.ru/psychology/pedagogical_psychology/index.html
2. Анцупов А. Я. Профилактика конфликтов в школьном коллективе / Анатолий Яковлевич Анцупов – М.: Владос, 2003. – 208с.
3. Бостанджиева Т.М. Психология педагогической продуктивности: Уч.-метод. пособие / Т.М. Бостанджиева. – Тобольск: Изд-во ТГПИ им. Д.И.Менделеева, 2005. – 204с.
4. Выготский Л.С. Педагогическая психология: [под. ред. В.В. Давыдова] / Л.С. Выготский. – М.: Педагогика, 1991. – 246 с.
5. Гамезо М.В., Петрова Е.А., Орлова Л.М. Возрастная и педагогическая психология: Учеб. Пособие для студентов всех специальностей педагогических вузов / М.В. Гамезо, Е.А. Петрова, Л.М. Орлова. – М.: Педагогическое общество России, 2003. – 512 с. Режим доступу: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/gamez/
6. Горелова Г. Г. Кризисы личности и педагогическая профессия / Г. Г. Горелова – М. : Московский психолого-социальный институт, 2004. – 320 с.
7. Гутко А.В. Психологическая компетентность в структуре профессиональной подготовки будущего педагога / А.В. Гутко // Известия Самарского научного центра Российской академии наук. 2011, № 13 (2-6). С.1375-1377. - Режим доступу:

<https://cyberleninka.ru/article/n/psihologicheskaya-kompetentnost-v-strukture-professionalnoy-podgotovki-buduschego-pedagoga>

8. Зимняя И.А. Ключевые компетенции — новая парадигма результата современного образования / И.А.Зимняя // Интернет-журнал «Эйдос». — 2006. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.eidos.ru/journal/2006/0505.htm>.
9. Зимняя И.А. Педагогическая психология. 2-е изд./ И.А. Зимняя. – М.: Логос, 2001.– 384 с.
10. Ильин Е. П. Психология для педагогов / Е.П.Ильин. — СПб.: Питер, 2012. — 640 с. Режим доступа: <https://www.klex.ru/fnr>
11. Исаев Е.И., Косарецкий С.Г., Слободчиков В.И. Становление и развитие профессионального сознания будущего учителя / Е.И.Исаев, С.Г. Косарецкий, В.И. Слободчиков // Вопросы психологии. – 2000. – № 3. – С. 57-67.
12. Казанская В.Г. Педагогическая психология / В.Г. Казанская. – СПб.: Питер, 2004. - 366 с. Режим доступа: <https://texts.news/pedagogika-knigi/psihologiya-pedagogika-kratkiy-kurs-spb-piter.html>
13. Кан-Калик В.А. Учителю о педагогическом общении: Книга для учителя / В.А.Кан-Калик. – М.: Просвещение, 1987. – 190 с.
14. Каратаев А.А., Тамбовцева Т.С. Индивидуальный стиль педагогического общения / А.А.Каратаев, Т.С. Тамбовцева // Вопросы психологии. - 1990. - № 2. – С.62-69. Режим доступа: <http://www.voppsy.ru/issues/1990/902/902062.htm>
15. Ключева Н.В. Технологии работы психолога с учителем / Н.В.Ключева. – М.: ТЦ "Сфера", 2000. – 192 с.
16. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Г.С. Костюк; за ред. Л.М. Проколенко. – К.: Радянська школа, 1989. – 612 с. Режим доступа: <http://library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:67246/Source:default>
17. Крысько В.Г. Психология и педагогика в схемах и таблицах / В.Г. Крысько. – Мн.: Харвест, 1999. – 384 с. Режим доступа: <https://studfiles.net/preview/6176780/>
18. Кузьмина Н.В. Созидательный вектор фундаментального образования / Н.В.Кузьмина // Інноваційні підходи до виховання студентської молоді у вищих навчальних закладах : матеріали Міжнар. наук.- практ. конференції (м. Житомир, 22-23 травня 2014 р.) / За ред. О.А. Дубасенюк, В.А. Ковальчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 20-78. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <https://core.ac.uk/download/pdf/42974977.pdf>
19. Кузьмина Н.В., Михалевская Г.И. Оценка профессиональной деятельности учителей. Часть 1. Начальная школа /Н.В. Кузьмина, Г.И. Михалевская/. - Методические рекомендации. – Гомель: ГОСПО БССР, ГОИУУ, 1990. – 40с.

20. Кузьмина Н.В., Михалевская Г.И. Оценка профессиональной деятельности учителей. Часть 2. Основная и старшая школа. /Н.В. Кузьмина, Г.И. Михалевская/. - Методические рекомендации. – Гомель: ГОСПО БССР, ГОИУУ, 1990. – 80 с.
21. Логвинов И.Н., Сарычев С.В., Силаков А.С. Педагогическая психология в схемах и комментариях: Учебное пособие / И.Н. Логвинов, С.В. Сарычев, А.С. Силаков. – СПб.: Питер. 2005. – 221 с. Режим доступа: https://urait.ru/uploads/pdf_review/BCF493DD-F24C-4EDD-96D2-4D480BD41CB6.pdf
22. Маркова А.К. Формирование мотивации учения. Книга для учителя / А.К. Маркова, Т.А. Матис, А.Б. Орлов. — М.: Просвещение, 1990. — 192 с. Режим доступа: http://pedlib.ru/Books/1/0389/1_0389-1.shtml
23. Мачушник О. Л. Ставлення студентів до обраного фаху як чинник їх пізнавальної активності / О.Л. Мачушник // Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / За ред. С.Д.Максименка. – Т. VII, вип. 1. – К., 2005. – С.195 - 202.
24. Митина Л.М. Психология труда и профессионального развития учителя: Учеб. пос. / Л.М. Митина. – М.: Академия, 2004. – 320с. Режим доступа: <https://www.twirpx.com/file/296369/>
25. Мусатенко Н. Психологічний клімат колективу: семінар-практикум для вчителів / Н. Мусатенко // Психолог. Шкільний світ. – 2008. – № 19. – С. 16-19.
26. Немов Р.С. Психология: В 3-х кн. Т.2. Психология образования / Р.С. Немов. – М.: ВЛАДОС, 1998. – 608 с. Режим доступа: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/nemov1/
27. Оценка без отметки / Под ред. Г.А. Цукерман. – Москва–Рига: ПЦ «Эксперимент», 1999. – 133 с.
28. Педагогическая психология: Конспект лекций /сост. С.В. Кошелева. – М.: АСТ; СПб.: Сова. 2004. – 94с. Режим доступа: <http://www.diagram.com.ua/info/konspekti-shpargalki/konspekti-shpargalki225.shtml>
29. Пелих И.Д. Речевой тренинг учителя: Практическое пособие / И.Д. Пелих. – СПб.: РГПУ, 1998. – 62 с.
30. Практическая психология образования: Учебник для студентов высших и средних специальных учебных заведений. / Под ред. И.В. Дубровиной. 2-е изд. – М.: ТЦ «Сфера», 1998. – 528 с. Режим доступа: <https://cinref.ru/razdel/04500psihologia/22/308376.htm>
31. Прикладні аспекти психічного та особистісного розвитку у дослідженнях молодих науковців: збірник наукових праць / за заг. ред. Л.П. Бутузової. – Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2017. – 136 с.
32. Психология образования: методические рекомендации / сост. Л.С. Дьяченко. - Витебск: ВГУ имени П.М. Машерова, 2016. - 48 с.

33. Реан А.А., Коломенский Я.Л. Социальная педагогическая психология / А.А. Реан, Я.Л. Коломенский. – СПб.: Питер, 1999. – 416 с. Режим доступа: https://www.studmed.ru/rean-aa-kolominskiy-yal-socialnaya-pedagogicheskaya-psihologiya_de80d238806.html
34. Рогов Е.И. Учитель как объект психологического исследования / Е.И. Рогов. – М.: Владос, 1998. — 494 с. Режим доступа: <http://klex.ru/c0w>
35. Розенова М.И. Педагогическая психология: Учебное пособие / М.И. Розенова. - М: МГУП, 2003. - [Электронный ресурс]. Режим доступа:
36. Ронгинская Т.И. Синдром выгорания в социальных профессиях / Т.И. Ронгинская // Психологический журнал. – 2002. – №3. – С.85-95. Режим доступа: <https://gigabaza.ru/doc/76188.html>
37. Рюмшина Л.И. Эмпирическое изучение стилей поведения педагогов /Л.И. Рюмшина //Вопросы психологии. – 2000. – № 1.–С.142 -149.
38. Сеница И.Е. Педагогический такт и мастерство учителя / И.Е. Сеница. – М.: Педагогика, 1983. – 247с.
39. Солодухова О. Г. Становлення особистості вчителя у процесі професійної адаптації : монографія / О.Г. Солодухова. – Донецьк : ТОВ «Либідь», 1996. – 176с.
40. Столяренко Л.Д. Педагогическая психология / Л.Д. Столяренко. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 544 с. Режим доступа: https://pedklassy.bspu.by/files/docs/books/1_knigi/12_stolarenko.pdf
41. Форманюк Т.В. Синдром «эмоционального сгорания» как показатель профессиональной дезадаптации учителя / Т.В.Форманюк // Вопросы психологии. – 1994. – №6. – С.57-63.
42. Фридман Л.М., Кулагина И.Ю. Психологический справочник учителя / Л.М. Фридман, И.Ю. Кулагина. – М.: Просвещение, 1991. – С. 255 – 268. Режим доступа: <http://klex.ru/byf>
43. Цветкова Л.А. Волкова Е.Н., Безгодова С.А. Психологическая подготовка в системе педагогического образования / Л.А. Цветкова, Е.Н. Волкова, С.А. Безгодова // Известия Российского государственного педагогического университета им. А.И. Герцена. 2018. №187. – С.7-14. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/psihologicheskaya-podgotovka-v-sisteme-pedagogicheskogo-obrazovaniya>
44. Якушин В.А. Педагогическая психология: Учебное пособие, 2-е издание. / В.А.Якушин. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 349 с.

Психологічні практикуми:

1. Особистість: практичні засади вивчення. Том 1. Навчально-методичний посібник / [Укладачі: Дмитрієва С. М., Бутузова Л. П., Максимець С. М., Король Л.М., Дубравська Н. М., Фриз І. В., Сидоренко Н. І., Стахова О. О., Мачушник О. Л.]. – Житомир: видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2011. - 371с.
2. Особистість: практичні засади вивчення. Том 2. Навчально-методичний посібник / [Укладачі: Дмитрієва С. М., Максимець С. М., Бутузова Л. П.,

- Дубравська Н. М., Фриз І. В., Сидоренко Н. І., Стахова О. О., Мачушник О. Л.]. – Житомир: видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2017. - 330 с.
3. Практикум по возрастной и педагогической психологии / Под ред. А.И. Щербакова. М.: Просвещение, 1987. – С.195-201. Режим доступа: <http://ua.bookfi.net/book/771165>
 4. Психолого-педагогическая диагностика личности будущего учителя в системе профессиональной ориентации / Под ред. В.Ф. Моргун. – К.: РУМК, 1990. – 64с.
 5. Сівак С. Скринінг шкільного життя. Методика комплексного психодіагностичного вивчення стану навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи / С.Сівак. – Тернопіль: Підручники і посібник, 2002. – 72 с. Режим доступа: <http://catalog.odnb.odessa.ua/opac/index.php?url=/notices/index/IdNotice:7263/Source:default>
 6. Туріщева Л. В. Вивчення особистості школяра і педагога / Л. В. Туріщева, О. В. Гончаренко. – Харків : Вид. Група «Основа», 2007. – 144 с.
 7. Чайкіна Н.О. Комплекс психологічних методів дослідження професійної адаптації молодого вчителя / Н.О.Чайкіна //Практична психологія та соціальна робота. 2009 – №2. – С.16 – 36.
 8. Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности : учеб, для студ. Высш. Учеб, заведений / Н.И. Шевандрин. — 2-е изд. – М. : Туманит, изд. Центр ВЛАДОС, 2001. – 512 с. Режим доступа: <https://klex.ru/79m>

Інтернет ресурси:

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка[Електронний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: http://irbis.zu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>.
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. [Електронний ресурс] – Режим доступа до ресурсу: . <http://www.dnpb.gov.ua>.
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: режим доступа: <http://nbuv.gov.ua>
5. <http://psylib.kiev.ua> – бібліотека психологічних джерел
6. спеціальна література з педагогічної психології
7. <http://www.bronnikov.kiev.ua> – бібліотека психологічної літератури

Ресурси для тестування:

Online Test Pad – безкоштовний багатофункціональний сервіс для проведення тестування та навчання. База готових тестів та конструктор тестів

Testometrika – сайт з психологічними тестами 12 категорій

16 Personalities – сайт з точним тестом на визначення особистості (1 з 16 типів)

“На урок“, “Всеосвіта” – бібліотеки готових тестів, конструктори тестів

Ресурси з проблем булінгу:

Програма тренінгових занять «НЕ СМІЙСЯ З МЕНЕ»: Навчально-методичний посібник для соціальних педагогів, практичних психологів та вихователів» (електронна версія)

“СТОПБУЛІНГ”: сайт про боротьбу з булінгом для дітей та для дорослих (відео історії, поради, тести, брошури, плакати та ін.)

Онлайн-курс «Протидія та попередження булінгу (цькуванню) в закладах освіти» від освітньої платформи Prometheus

Посібник «Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти»

Методичний посібник «Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід»

Організації, які займаються проблемами булінгу в Україні

Відео-ресурси:

Скринька психологічних порад та ігротек (записи занять, ігор, майстер-класів) (українською мовою)

Дитяча психологія (підбірка з тем виховання та розвитку дітей)

«Шкільний психолог» (рос.мовою): підбірка відео із записами лекцій, тренінгів, уроків тощо

Цикл відео лекцій від психолога Світлани Ройз «Колошкільне дитинознавство» на EdEra

Ресурси з питань профорієнтації:

Proforientator.info – профорієнтаційний сайт (тести, опис професій, поради, тренінгові матеріали, словники)

Електронні посібники:

Посібник з конфліктології «Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти»

Методичні рекомендації «Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби»

Ресурси з широким спектром інформації психологічного напрямку:

ПСИХОЛОГІС – Енциклопедія практичної психології: статті та книги за різними напрямками психології

«Дитячий психолог» – сайт для батьків і дитячих психологів

«У Психолога» – сайт з тестами, тренінгами, матеріалами для читання, психологічний форум, відео та ін.

Онлайн-курси:

Відкриті онлайн-курси на платформі дистанційного навчання для шкільних психологів про психологічну допомогу в умовах пандемії

Онлайн-курс від Prometheus «Психологія стресу та способи боротьби з ним»

Онлайн-курс від EdEra для фахівців та волонтерів, які працюють з підлітками “Усе, що треба знати для забезпечення прав підлітків в Україні”

АІС – сайт для полегшення роботи психолога та соціального педагога

Навчально-методичне видання

Тестові завдання з курсу
«Психологія педагогічної діяльності»

Надруковано з оригінал-макету автора

Видавництво ЖДУ
м.Житомир, вул.Велика Бердичівська, 40
свідоцтво про державну реєстрацію
серія ЖКТ №10 від 17.12.04
електронна пошта: zu@zu.edu.ua